

Obsah

I.	Hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí	1
1	Celkové výsledky územních rozpočtů v roce 2024	1
1.1	Příjmy územních rozpočtů v roce 2024	2
1.1.1	Vlastní příjmy ÚR.....	2
1.1.2	Přijaté transfery	3
1.2	Výdaje územních rozpočtů v roce 2024.....	3
2	Výsledky hospodaření krajů.....	4
2.1	Příjmy krajů.....	5
2.1.1	Vlastní příjmy krajů	5
2.1.2	Přijaté transfery	6
2.2	Výdaje krajů	8
3	Souhrnné výsledky hospodaření obcí a DSO	10
3.1	Příjmy obcí	11
3.1.1	Vlastní příjmy	11
3.1.2	Přijaté transfery	13
3.2	Výdaje obcí	15
3.3	Hospodaření hlavního města Prahy.....	18
3.3.1	Příjmy hl. m. Prahy	18
3.3.2	Výdaje hl. m. Prahy	19
4	Stav na bankovních účtech a dluh	22

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Stav na bankovních účtech ÚR v letech 2015–2024 dle úrovní (mld. Kč)	22
Tabulka č. 2: Souhrnné údaje o dluhu obcí ČR v letech 2015–2024 (mld. Kč)	23
Tabulka č. 3: Podíl dluhu hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkovém dluhu obcí (mld. Kč)	23
Tabulka č. 4: Souhrnné údaje o dluhu krajů ČR v letech 2015–2023 (mld. Kč)	24

Seznam grafů

Graf č. 1: Příjmy, výdaje a saldo ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)	2
Graf č. 2: Struktura příjmů ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)	2
Graf č. 3: Struktura výdajů ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)	3
Graf č. 4: Nejvýznamnější odvětvové výdaje ÚR v roce 2024 (mld. Kč)	4
Graf č. 5: Příjmy, výdaje a saldo krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	5
Graf č. 6: Struktura příjmů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	5
Graf č. 7: Struktura daňových příjmů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	6
Graf č. 8: Vývoj příjmů krajů v rámci RUD v letech 2020–2024 (mld. Kč)	6
Graf č. 9: Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých kraji ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů 2024 (mil. Kč)	7
Graf č. 10: Nejvýznamnější transfery přijaté kraji v roce 2024 (mld. Kč)	8
Graf č. 11: Struktura výdajů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	8
Graf č. 12: Kapitálové výdaje a přijaté investiční transfery krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	9
Graf č. 13: Využití investičního potenciálu krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)	9
Graf č. 14: Nejvýznamnější odvětvové výdaje krajů v roce 2024 (mld. Kč)	10
Graf č. 15: Příjmy, výdaje a saldo obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)	11
Graf č. 16: Struktura příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)	11
Graf č. 17: Struktura daňových příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)	12
Graf č. 18: Celkový příjem obcí v rámci RUD v letech 2015–2024 (mld. Kč)	12
Graf č. 19: Příjem obcí v rámci RUD dle jednotlivých krajů v letech 2020–2024 (mld. Kč)	13
Graf č. 20: Příjem vybraných obcí z rozpočtového určení daní a z daní z hazardních her na 1 obyv. v roce 2024 (tis. Kč)	13
Graf č. 21: Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých obcemi ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů v roce 2024 (mil. Kč)	14
Graf č. 22: Nejvýznamnější transfery přijaté obcemi v roce 2024 (mld. Kč)	14
Graf č. 23: Struktura výdajů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)	15
Graf č. 24: Využití investičního potenciálu obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)	15
Graf č. 25: Nevyužitý investiční potenciál obcí dle velikostních skupin podle počtu obyvatel 2015–2024 (mld. Kč)	16
Graf č. 26: Kapitálové výdaje a investiční transfery přijaté obcemi v letech 2015–2024 (mld. Kč)	16
Graf č. 27: Podíl přijatých investičních transferů na kapitálových výdajích obcí v rozdělení podle počtu obyvatel v letech 2015–2024 (%)	17

Graf č. 28: Nejvýznamnější odvětvové výdaje obcí v roce 2024 (mld. Kč)	17
Graf č. 29: Struktura příjmů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč).....	18
Graf č. 30: Struktura daňových příjmů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)	19
Graf č. 31: Příjem hl. m. Prahy z RUD v letech 2015–2024 (mld. Kč)	19
Graf č. 32: Struktura výdajů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč).....	20
Graf č. 33: Kapitálové výdaje a investiční přijaté transfery hl. m. Prahou v letech 2015–2024 (mld. Kč).....	20
Graf č. 34: Využití investičního potenciálu hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)	21
Graf č. 35: Nejvýznamnější odvětvové výdaje hl. m. Prahy v roce 2024 (mld. Kč).....	21
Graf č. 36: Dluh a stav peněžních prostředků na bankovních účtech za ÚR celkem v letech 2015–2024 (mld. Kč)	22
Graf č. 37: Dluh obcí a krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč).....	24

I. Hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

Hospodaření územních samosprávných celků¹ (dále jen „ÚSC“) a dobrovolných svazků obcí (dále jen „DSO“) v roce 2024 skončilo s třetím historicky nejvyšším kladným saldem rozpočtu ve výši 52,1 mld. Kč.

Tento přebytek byl tvořen především obcemi (41,2 mld. Kč), přičemž hlavní město Praha mělo nejvýznamnější podíl (23 mld. Kč). Kraje dosáhly přebytku 9,8 mld. Kč a dobrovolné svazky obcí 1,1 mld. Kč. Oproti tomu státní rozpočet zůstává v hlubokém deficitu, což zdůrazňuje výrazný kontrast mezi hospodařením samospráv a fiskální politikou státu².

Rozpor mezi přebytkovým hospodařením samospráv a schodkem státního rozpočtu je opravdu markantní. Zatímco **územní rozpočty** (dále jen „ÚR“) dokážou pravidelně kumulovat přebytek, stát hospodaří se schodkem, který dále prohlubuje jeho zadlužení. **Vyšší přebytek hospodaření nemusí být nutně vnímán pozitivně, pokud je na úkor investic. V tomto případě odrážel nevyužitý investiční potenciál ÚR, který by mohl přispět k ekonomickému růstu a modernizaci veřejné infrastruktury. K nevyužití investičního potenciálu u obcí přispělo významně hospodaření hlavního města Prahy (dále jen „hl. m. Praha“), které tvoří více jak polovinu celkového rozpočtu obcí. Pomineme-li hl. m. Praha, obce však také plně nevyužily svůj investiční potenciál.**

V posledním období se ukazuje, že **stavy na běžných účtech ÚR rostou** (meziročně **vzrostly** o 48,6 mld. Kč na **531,1 mld. Kč**), zatímco jejich dluh **klesá** (meziročně **klesl** o 0,6 mld. Kč **na 91,3 mld. Kč**). Tento trend naznačuje, že ÚR preferují opatrnost, snižují zadlužení a akumulují rezervy, což s ohledem na nevyužitý investiční potenciál a rostoucí státní zadlužení vede k zamyšlení nad efektivitou jejich fiskální politiky.

Původně plánovaly ÚR na rok 2024 **schodek 96,7 mld. Kč**, ale vykázaná realita se od tohoto plánu výrazně lišila. Rozdíl mezi schváleným deficitem a skutečným přebytkem dosáhl **148,8 mld. Kč**. Tento obrovský nesoulad byl způsoben **podhodnocením příjmů**, kdy daňové příjmy byly původně odhadnuty na nižší úroveň, než jaká byla nakonec vykázaná (o 19,3 % vyšší), podobně i nedaňové příjmy (o 59 %) a přijaté transfery (o 31,6 %), a **nadhodnocením výdajů**, kdy kapitálové výdaje byly rozpočtovány na vyšší úroveň, než jaká byla skutečně realizována (o 15 % více).

Obce a DSO jsou v následujícím v textu označeny souhrnně již jen jako obce, a to včetně jejich hospodaření, s výjimkou kapitoly Stav na bankovních účtech a dluh.

1 Celkové výsledky územních rozpočtů v roce 2024

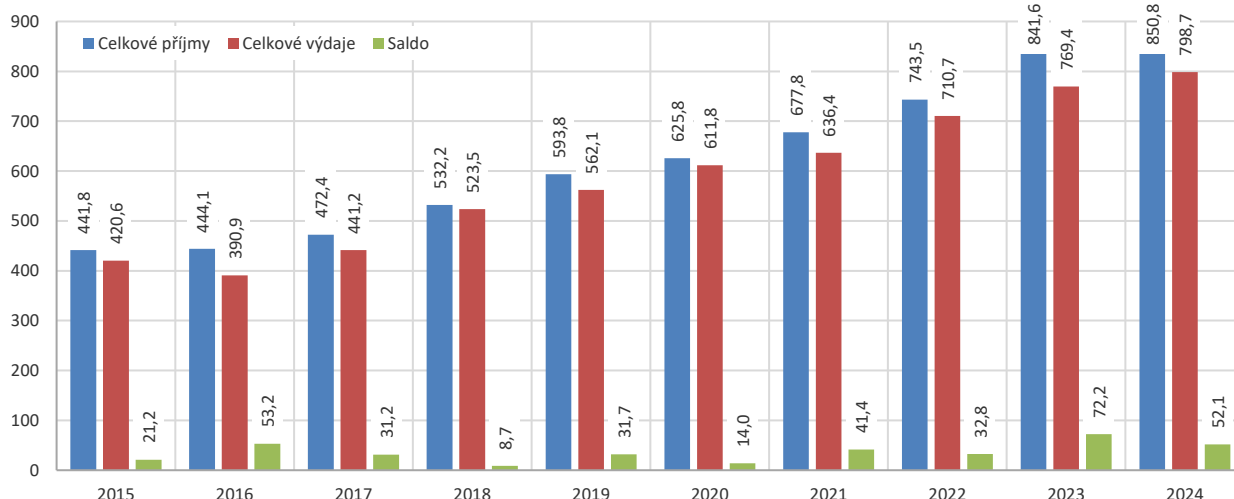
Hospodaření ÚR skončilo v roce 2024 s přebytkem ve výši 52,1 mld. Kč. V porovnání s minulým rokem, kdy bylo zaznamenáno historicky nejvyšší saldo, došlo k poklesu o 27,9 %, tj. o 20,1 mld. Kč. I přes to se však jedná o třetí nejvyšší přebytek rozpočtu od roku 2015. Na celkovém přebytku hospodaření se podílely především obce s přebytkem ve výši 42,2 mld. Kč, kdy pouze hl. m. Praha vykazalo přebytek hospodaření ve výši 23 mld. Kč. Hospodaření krajů skončilo s přebytkem ve výši 9,8 mld. Kč.

Pro rok 2024 ÚR **schválily schodek rozpočtu ve výši 96,7 mld. Kč**, tzn. **rozdíl proti vykázané skutečnosti 148,8 mld. Kč**. Tento ohromný rozdíl byl především způsoben na straně příjmů **podhodnocením daňových příjmů** (o 19,3 %), **nedaňových příjmů** (o 59 %) i **přijatých transferů** (o 31,6 %) a na straně výdajů **nadhodnocením kapitálových výdajů** o 15 %.

¹ Územními samosprávnými celky jsou obce a kraje.

² Zatímco stát hospodařil již pátým rokem s výrazným schodkem, ÚR vykazují s téměř každoroční pravidelností kladné výsledky hospodaření s vysokým přebytkem.

Graf č. 1: Příjmy, výdaje a saldo ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)

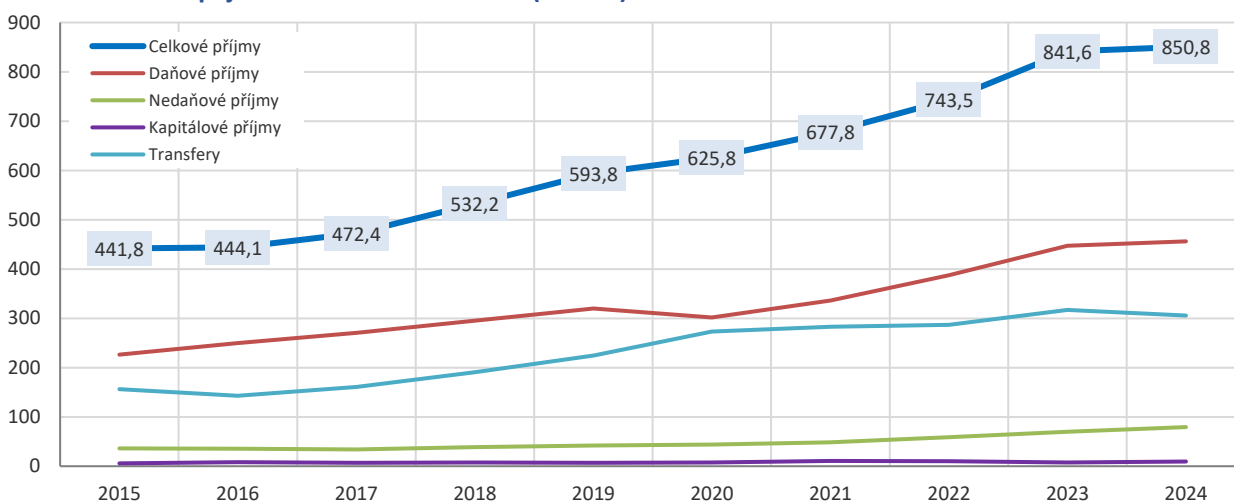

Zdroj: IISSP, výpočty MF

1.1 Příjmy územních rozpočtů v roce 2024

Vývoj celkových konsolidovaných příjmů ÚR navázal na trend předešlých let, kdy v roce 2024 došlo k jejich **růstu o 1,1 %**, tj. o 9,2 mld. Kč na celkových **850,8 mld. Kč**. Poslední **meziroční pokles příjmů ÚR** byl zaznamenán v roce 2012. Po **očistění celkových příjmů ÚR** o transfery na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy³ ve výši 200,9 mld. Kč činí celkové příjmy **649,9 mld. Kč**.

Graf č. 2: Struktura příjmů ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

1.1.1 Vlastní příjmy ÚR

Vlastní příjmy ÚR (tj. příjmy daňové, nedaňové a kapitálové) v roce 2024 vykázaly meziroční růst **o 3,9 %**, tj. o 20,2 mld. Kč a dosáhly **544,7 mld. Kč**. Trend růstu vlastních příjmů pokračuje od roku 2014 (výjimku tvoří rok 2020, kdy klesly o 4,5 %). V roce 2024 představovaly 64 % celkových příjmů ÚR a 83,8 % celkových očištěných příjmů.

Daňové příjmy se v roce 2024 meziročně zvýšily **o 1,9 %**, tj. o 8,7 mld. Kč na **456,1 mld. Kč** a přestaly tvořit nejvýznamnější podíl na meziročním růstu vlastních příjmů. K tomu došlo poprvé od roku 2019, ve kterém vlastní příjmy meziročně klesly. **Největší podíl daňových příjmů** tvořilo inkaso **daně z přidané hodnoty** (dále

³ Přímé náklady na vzdělávání představují peněžní prostředky ze státního rozpočtu (z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), které kraje a hl. m. Praha rozepisují a přímo přidělují příslušným školám a školským zařízením. Jedná se tedy o průtokový neinvestiční transfer a kraj i hl. m. Praha nemohou s těmito peněžními prostředky nijak nakládat. Obdobně je tomu v případě dotací pro soukromé školy. Z tohoto důvodu se celkové příjmy a výdaje krajů a hl. m. Prahy očišťují, aby nedocházelo ke zkreslení jejich hospodaření.

jen „DPH“) ve výši 203 mld. Kč, které zůstalo meziročně na podobné úrovni a inkaso daní z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“), které činily 112,7 mld. Kč (o 7,7 %, tj. o 9,4 mld. Kč méně). Menšinový podíl tvoří příjmy z daně z nemovitých věcí, které se však meziročně významně zvýšily, a to o 84,3 %, tedy o 10,5 mld. Kč na 23 mld. Kč.

ÚR očekávaly dle schváleného rozpočtu, naprosto nelogicky proti predikci Ministerstva financí (dále jen „MF“), meziroční pokles daňových příjmů. Rozdíl skutečnosti proti schválenému rozpočtu činil 41,7 mld. Kč.

Nedaňové příjmy v roce 2024 měly nejvyšší podíl na meziročním růstu vlastních příjmů, kdy dosáhly 79,3 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 13,6 %, tedy o 9,5 mld. Kč. Výrazný nárůst způsobily mimořádné příjmy z výplaty věřitelů Sberbank CZ ve výši 6,8 mld. Kč. Nedaňové příjmy v roce 2024 tvořily pouze 9,3 % celkových příjmů ÚR, ale i přesto se jedná o nejvyšší podíl od roku 2015.

Kapitálové příjmy vykázaly meziroční růst o značných 27,6 %, tj. o 2 mld. Kč na celkových 9,3 mld. Kč.

1.1.2 Přijaté transfery

Celkový objem přijatých transferů dosáhl 305,8 mld. Kč a meziročně klesl o 3,5 %, tj. o 11,2 mld. Kč. Pokles byl způsoben jak na straně přijatých neinvestičních transferů (o 1,6 %, respektive o 4,4 mld. Kč), tak na straně přijatých investičních transferů (o 16,2 %, tj. o 6,7 mld. Kč).

Pokles neinvestičních transferů souvisí především s poklesem poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v souvislosti s OP Jan Amos Komenský (o 96,7 %, tedy o 7,2 mld. Kč méně) a s poklesem poskytnutých peněžních prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále jen „VPS“) v rámci kompenzačního příspěvku pro kraje na ubytování osob z Ukrajiny (o 46,9 %, tedy o 3,5 mld. Kč méně).

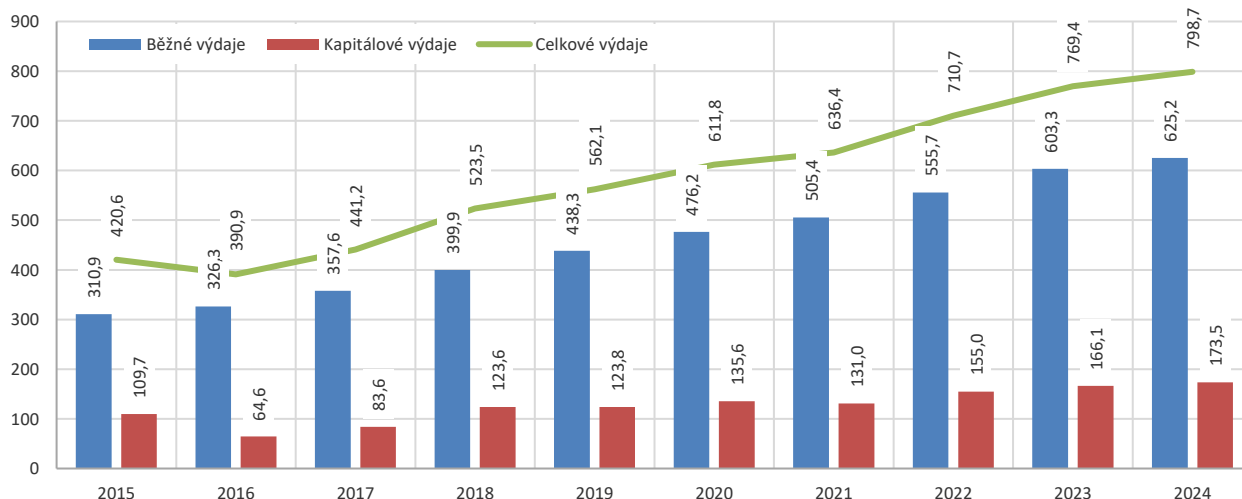
Investiční transfery meziročně klesly především v důsledku snížení poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“), kdy se nejvýznamnější pokles týkal peněžních prostředků poskytnutých prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (dále jen „IROP“) – EU – investice (o 67,4 %, tj. o 7 mld. Kč).

Obecně lze konstatovat, že výše přijatých investičních transferů ze státního rozpočtu je jedním z faktorů, který ovlivňuje výši kapitálových výdajů ÚR. V roce 2024 se pokles přijatých investičních transferů však negativně nepromítl do realizace investic ÚR, ale naopak došlo k jejich růstu.

1.2 Výdaje územních rozpočtů v roce 2024

Od roku 2016 vykazují celkové výdaje ÚR kontinuální meziroční růst. V roce 2024 došlo k jejich navýšení o 3,8 %, respektive o 29,3 mld. Kč na celkových 798,7 mld. Kč. Po očištění celkových výdajů o přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy však činí pouze 597,8 mld. Kč. Růst celkových výdajů byl způsoben jak růstem běžných výdajů o 3,6 %, tak kapitálových výdajů o 4,4 %.

Graf č. 3: Struktura výdajů ÚR v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

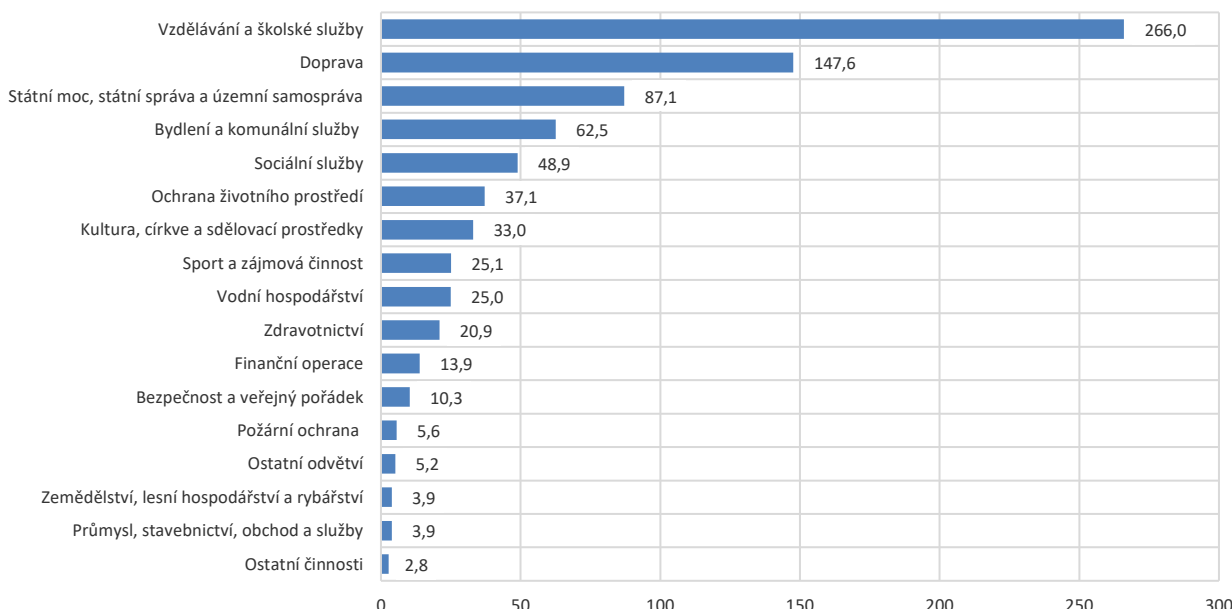
Struktura běžných výdajů ÚR je ovlivněna především výší neinvestičních transferů příspěvkovým organizacím (dále jen „PO“), jejichž výše v roce 2024 dosáhla 303,6 mld. Kč a tím zůstala na podobné úrovni jako v roce 2023. Přičemž naprostá většina těchto peněžních prostředků směřovala do organizací v oblasti **školství (221,5 mld. Kč, tj. 35,4% podíl na běžných výdajích)**, kdy se jedná především o peněžní prostředky poskytované ze státního rozpočtu. Dále běžné výdaje směřovaly především na **platy a ostatní platby za provedenou práci** včetně pojistného (meziroční růst o **77,1 mld. Kč, tj. o 6,7 %**), **neinvestiční transfery podnikatelům (70,4 mld. Kč, tj. o 6,2 % více)** nebo na **nákup služeb (67 mld. Kč, tj. o 11,7 % více)**.

U **kapitálových výdajů**, které v roce 2024 činily celkem **173,5 mld. Kč** (meziroční růst o **4,4 %**, tj. o 7,4 mld. Kč), směřovala naprostá většina peněžních prostředků na **investiční nákupy a související výdaje (131 mld. Kč)** a dále na **investiční transfery PO (22,9 mld. Kč)**, které byly činné v oblastech **dopravy (9,3 mld. Kč)**, **školství (5,2 mld. Kč)**, **zdravotnictví (4,1 mld. Kč)** a **kultury (1,5 mld. Kč)**.

ÚR rozpočtovaly kapitálové výdaje ve schváleném rozpočtu ve výši 203,8 mld. Kč, respektive **o 30,4 mld. Kč více než kolik činily ve skutečnosti**.

Z odvětvového hlediska směřovaly výdaje ÚR především do oblastí **vzdělávání, dopravy, územní samosprávy** nebo **bydlení a sociálních služeb**. U výdajů na **vzdělávání a školské služby** je však nezbytné uvést, že ÚR v roce 2024 **přijaly peněžní prostředky z rozpočtu kapitoly MŠMT** ve výši dosahující téměř **76,9 % celkových výdajů na vzdělávání a školské služby**.

Graf č. 4: Nejvýznamnější odvětvové výdaje ÚR v roce 2024 (mld. Kč)

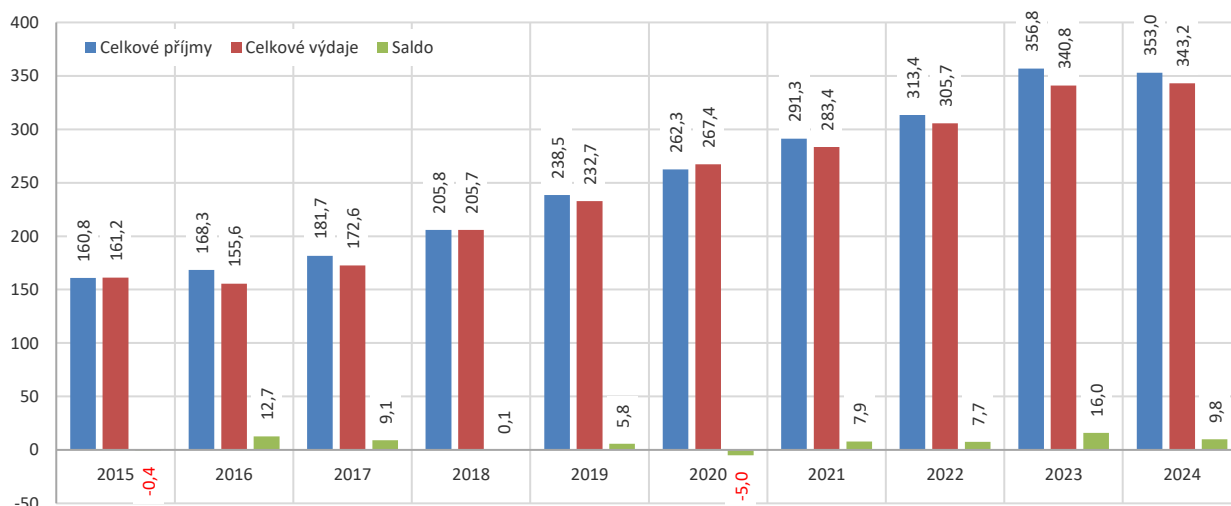
Zdroj: IISSP, výpočty MF

Rozpočty ÚR byly v roce i 2024 poznamenány **výdaji v souvislosti s mimořádnými událostmi** v podobě výdajů souvisejících s **válečným konfliktem na Ukrajině (1,7 mld. Kč)** a **povodněmi způsobenými tlakovou níží Boris (2,7 mld. Kč)**. **Naprostá většina výdajů ÚR souvisejících s mimořádnými událostmi je hrazena ze státního rozpočtu.**

2 Výsledky hospodaření krajů

V roce 2024 hospodaření krajů dosáhlo **kladného salda ve výši 9,8 mld. Kč**, což představuje **meziroční pokles o 38,5 % (6,2 mld. Kč)**. Navzdory tomuto poklesu zůstává dosažený přebytek **třetím nejvyšším v historickém srovnání**, a to po rekordním roce 2023 (**16 mld. Kč**) a roce 2016 (**12,7 mld. Kč**). Původně schválené krajské rozpočty pro rok 2024 přitom předpokládaly **schodek hospodaření ve výši 16,2 mld. Kč**, avšak skutečný výsledek se od této prognózy výrazně odchyloval. **Rozdíl mezi schváleným schodkem a vykázaným přebytkem činil 26,1 mld. Kč**, což naznačuje výraznou podhodnocenost příjmové stránky rozpočtu nebo nižší než plánovanou úroveň realizovaných výdajů.

Graf č. 5: Příjmy, výdaje a saldo krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

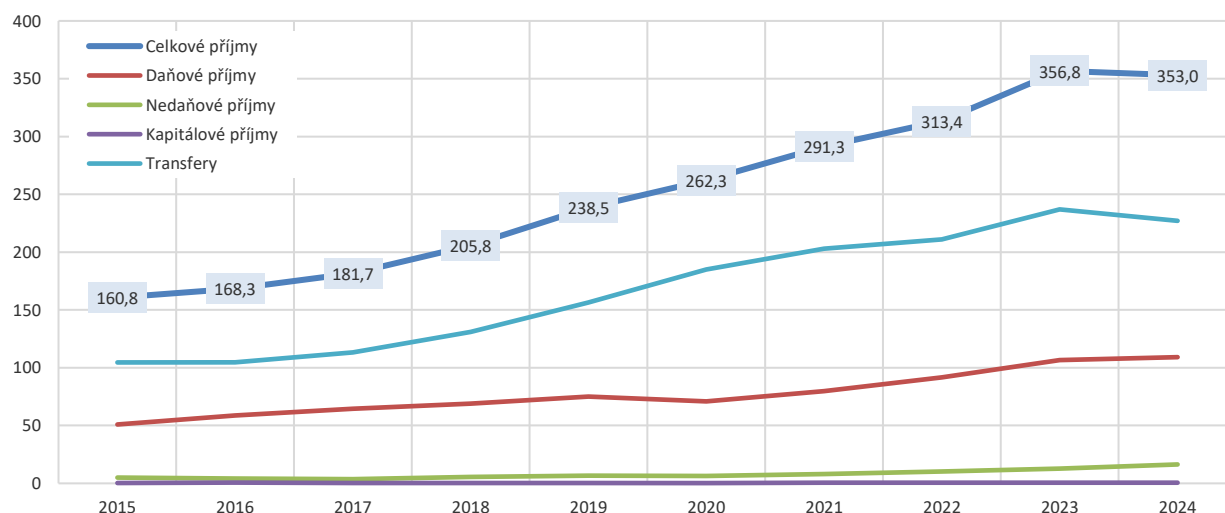

Zdroj: IISSP, výpočty MF

2.1 Příjmy krajů

Struktura celkových příjmů krajů nezaznamenala v celém sledovaném období, tj. v letech 2015–2024 žádnou změnu. Celkové příjmy činily 353 mld. Kč a meziročně klesly o 1,1 %, tj. o 3,8 mld. Kč. Po očištění celkových příjmů krajů o přijaté transfery určené na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy však činí příjmy krajů pouze 177,1 mld. Kč. Peněžní prostředky přijaté kraji v rámci přímých výdajů na vzdělávání a dotací pro soukromé školy představují 49,8 % celkových příjmů krajů. S těmito peněžními prostředky nemohou kraje nijak nakládat. Z uvedeného důvodu plyne, že největší část příjmů krajů představují tradičně transfery, které se podílejí na celkových příjmech z 64,3 % (v období 2015–2024 se tento podíl pohyboval v rozmezí 62,2–70,5 %). Dále se na celkových příjmech podílejí značnou částí daňové příjmy, jejichž podíl činil 30,9 %.

Graf č. 6: Struktura příjmů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

2.1.1 Vlastní příjmy krajů

Vlastní příjmy krajů (tj. příjmy daňové, nedaňové a kapitálové) dosáhly 126 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 5,2 %, tj. o 6,2 mld. Kč. Podíl vlastních příjmů na celkových očištěných příjmech krajů od roku 2019 vykazuje rostoucí tendenci. Zatímco v letech 2015–2024 činil tento podíl v průměru 67,7 %, tak v roce 2024 činil dokonce 71,1 %.

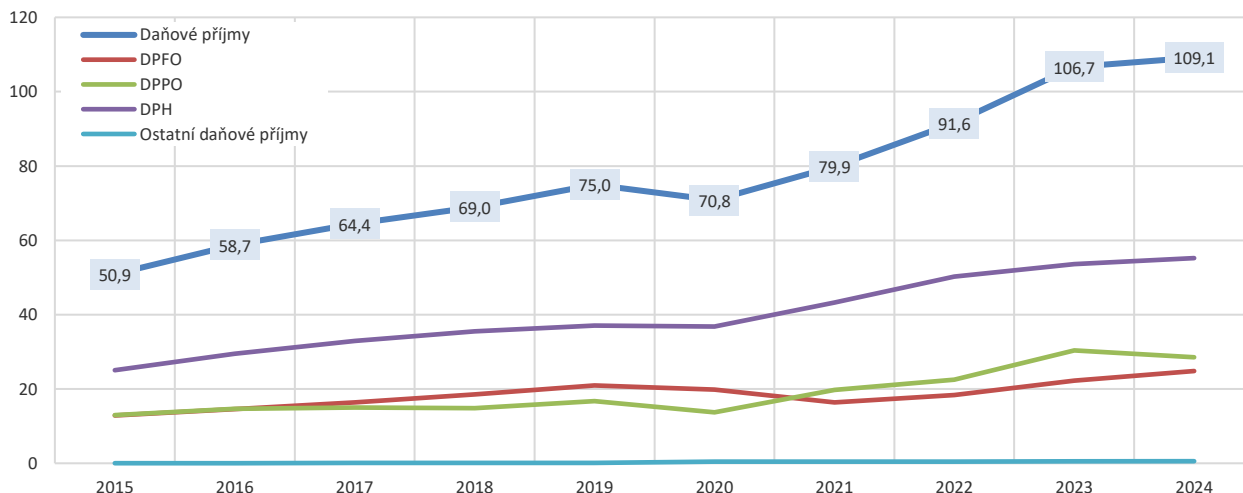
Daňové příjmy krajů se meziročně zvýšily o 2,3 %, tj. o 2,5 mld. Kč a dosáhly 109,1 mld. Kč. V roce 2024 došlo k růstu inkasa z daní z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) o 11,8 %, respektive o 2,6 mld. Kč na

24,8 mld. Kč. Inkaso **DPH vzrostlo o 3,1 %**, tj. o 1,6 mld. Kč **na 55,2 mld. Kč** a daně a poplatky z vybraných činností a služeb dosáhly 0,6 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 11,8 %. Naopak k poklesu došlo u inkasa **DPPO**, které se meziročně **snížilo o 6 %**, tedy o 1,8 mld. Kč **na 28,5 mld. Kč**. Důvodem bylo vyrovnaní záloh daně z předchozího období.

Kraje na rok 2024 **schválily rozpočty**, ve kterých očekávaly, **proti predikci MF, pokles daňových příjmů**. Vykázaná **skutečnost však očekávání krajů překonala o 5,4 mld. Kč**.

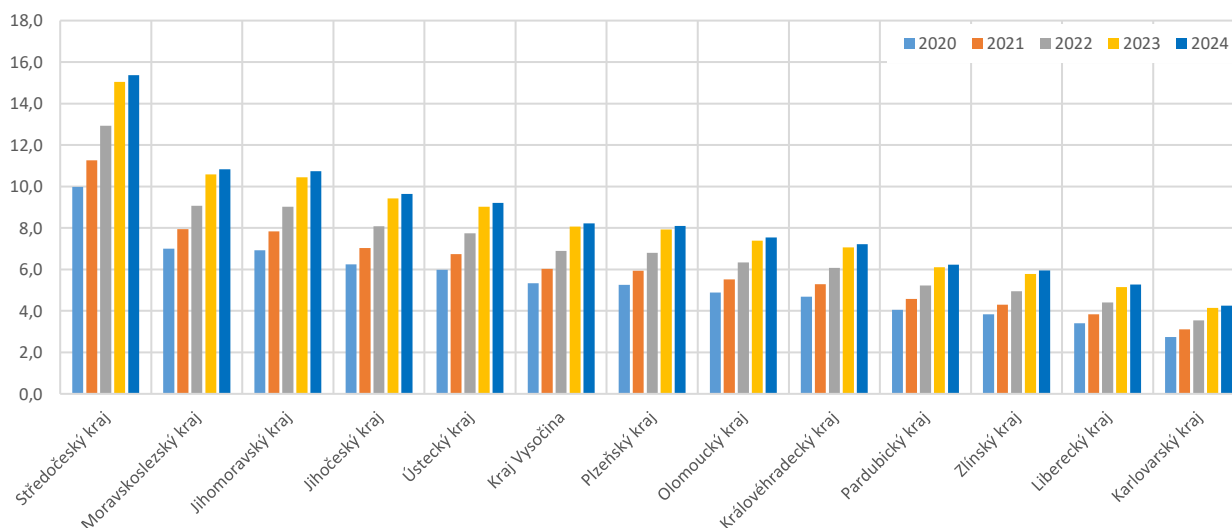
Graf č. 7: Struktura daňových příjmů krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

V případě příjmů krajů v rámci **rozpočtového určení daní** (dále jen „**RUD**“) došlo meziročně k **růstu o 2,3 %**, tedy o 2,4 mld. Kč **na 108,6 mld. Kč**. Tím došlo ke zpomalení skokových meziročních nárůstů vykazovaných od roku 2020.

Graf č. 8: Vývoj příjmů krajů v rámci RUD v letech 2020–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Nedaňové příjmy společně s **kapitálovými** tvoří **pouze nepatrnou část celkových příjmů** krajů (dohromady tvořily 4,8 % celkových příjmů). V roce 2024 činily v součtu **16,9 mld. Kč** a meziročně se **zvýšily o 28 %**, tj. o 3,7 mld. Kč.

2.1.2 Přijaté transfery

Kraje v roce 2024 **přijaly transfery** v celkové výši **227 mld. Kč** a meziročně jejich výše **klesla o 4,2 %**, respektive o 10 mld. Kč. Významný vliv na jejich vývoj měly především **investiční transfery**, u kterých došlo meziročně

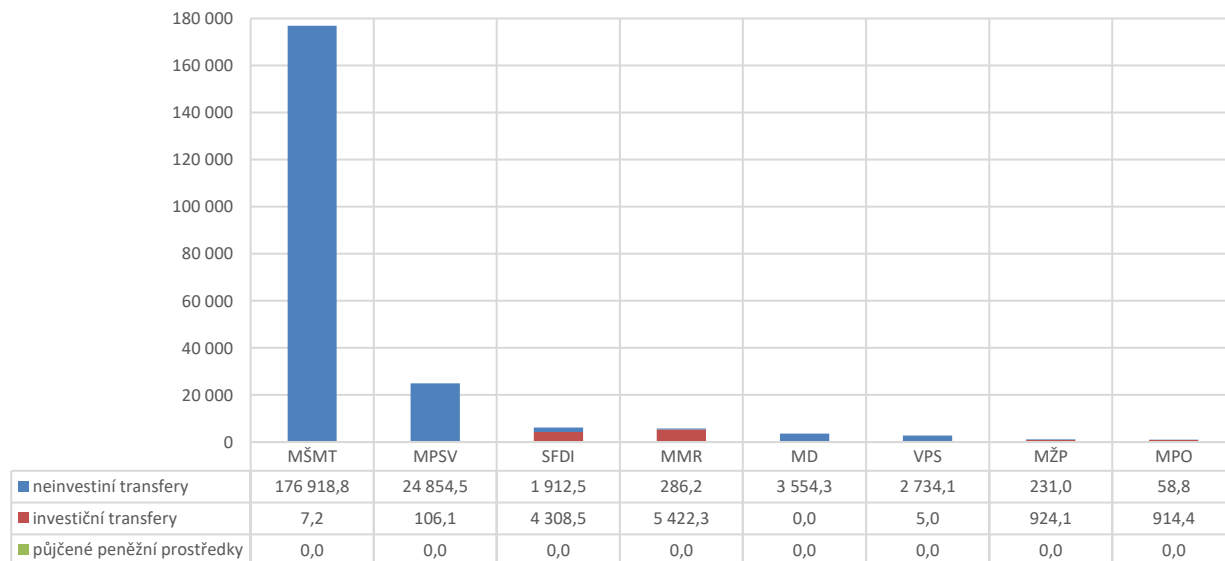
k poklesu o 41,6 %, respektive o 8,6 mld. Kč na 12,1 mld. Kč. Pokles byl vykázán také u neinvestičních transferů, které se meziročně snížily o 0,6 %, tj. o 1,4 mld. Kč a dosáhly 214,9 mld. Kč.

Objem přijatých investičních transferů hraje klíčovou roli při financování investičních projektů územních rozpočtů. V roce 2024 vedl pokles přijatých investičních transferů k celkovému snížení kapitálových výdajů, avšak dynamika tohoto poklesu nebyla zcela proporcionální. I když objem realizovaných investic meziročně poklesl, jeho míra byla nižší než samotný pokles přijatých investičních transferů, což naznačuje, že část investičních výdajů byla financována z jiných zdrojů, například z vlastních prostředků územních samospráv.

Pokles neinvestičních transferů souvisí především se sníženým objemem poskytnutých peněžní prostředků z rozpočtu kapitoly VPS, který meziročně klesl o 55 %, respektive o 3,3 mld. Kč. Jednalo se zejména o pokles peněžních prostředků vyplacených v souvislosti s kompenzačním příspěvkem na ubytování osob z Ukrajiny (o 46,9 %, tedy o 3,5 mld. Kč). Významný pokles (o 28,9 %, respektive o 0,8 mld. Kč) byl dále vykázán u peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“). Zde byl meziroční pokles způsoben útlumem poskytnutých peněžních prostředků na financování dopravní infrastruktury (o 29 %, tedy o 0,8 mld. Kč).

Na straně investičních transferů došlo k poklesu především u dotací poskytnutých z rozpočtu kapitoly MD, (o 3 mld. Kč), neboť v roce 2024 nebyly poskytnuty vůbec. Dále došlo k výraznému meziročnímu poklesu u peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu kapitoly MMR (o 26,6 %, tedy o 2 mld. Kč). Pokles se týkal zejména peněžních prostředků poskytnutých v rámci IROP – EU (o 63,1 %, tj. o 4,4 mld. Kč). Následně došlo k poklesu poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) (o 62,7 %, tj. o 1,6 mld. Kč), který se týkal omezení poskytnutých peněžních prostředků v souvislosti s operačním programem Životní prostředí (o 73,8 %, tedy o 1,5 mld. Kč) a z rozpočtu SFDI (o 21,4 %, respektive o 1,2 mld. Kč). V případě dotací vyplacených z rozpočtu SFDI došlo k redukcí peněžních prostředků určených na financování dopravní infrastruktury (o 21,4 %, tj. o 1,2 mld. Kč).

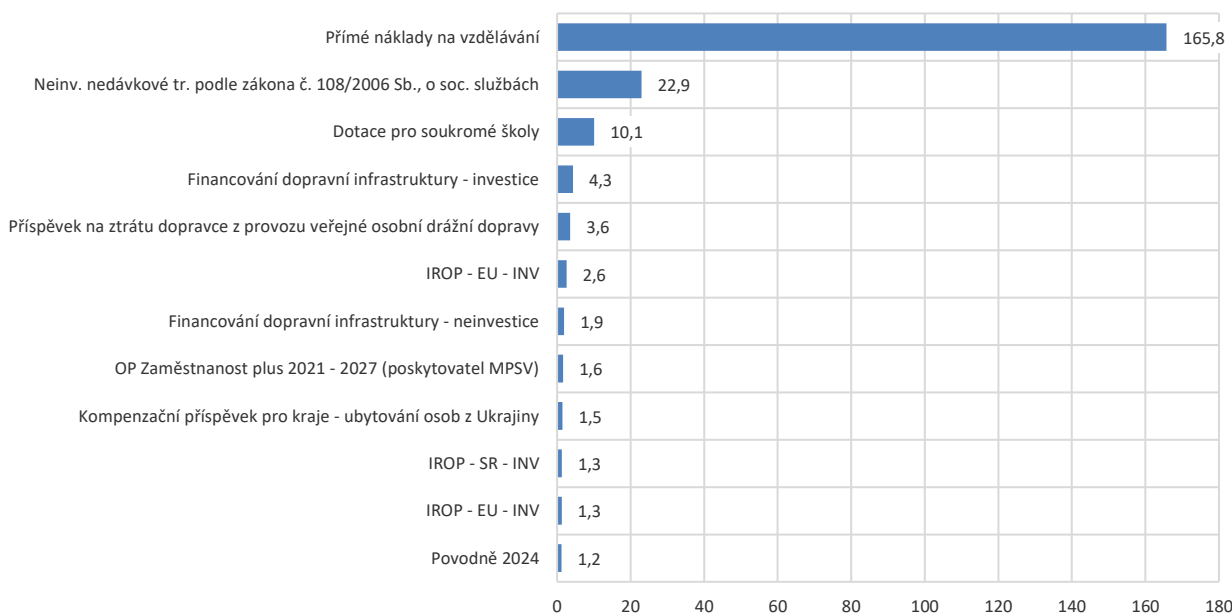
Graf č. 9: Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých kraji ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů 2024 (mil. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Vliv přímých výdajů na vzdělávání na celkových transferech přijatých kraji je tak dominantní, že výrazným způsobem **zkresluje** nejen celkové přijaté transfery, ale také **celkové příjmy krajů**. Tyto peněžní prostředky mají kraje povinnost pouze přeposlat na PO v oblasti školství a nemohou s nimi jinak nakládat.

Graf č. 10: Nejvýznamnější transfery přijaté kraji v roce 2024 (mld. Kč)

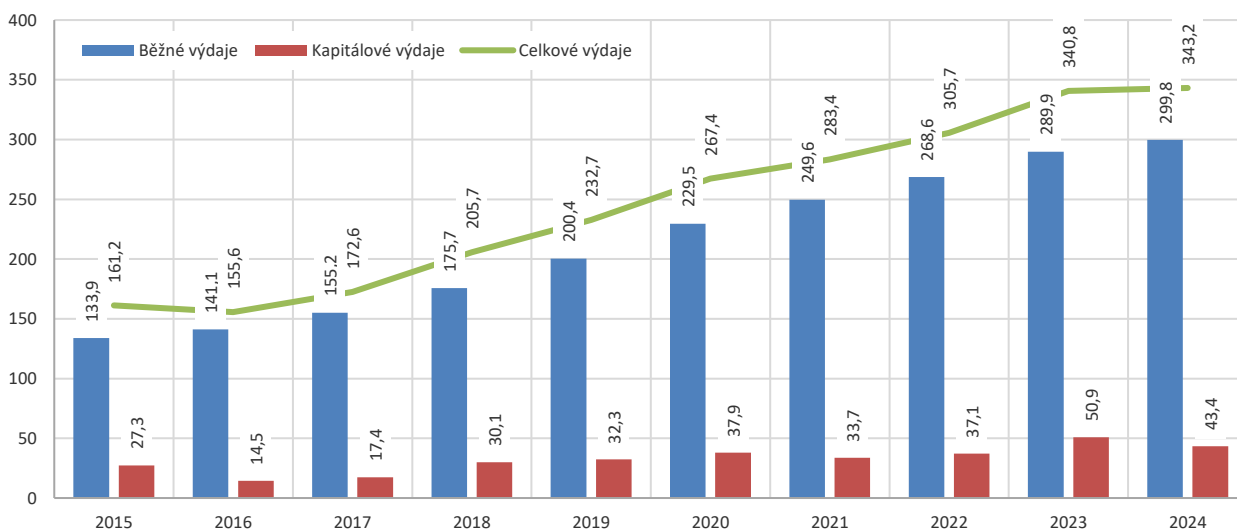

Zdroj: IISSP, výpočty MF

2.2 Výdaje krajů

Vývoj celkových výdajů krajů navázal na kontinuální meziroční růst od roku 2015 (vyjma roku 2016). **Celkové výdaje v roce 2024 činily 343,2 mld. Kč** a zaznamenaly mírný meziroční růst o **0,7 %**, tj. o 2,3 mld. Kč. **Po jejich očištění o přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy činí celkové výdaje pouze 167,3 mld. Kč.** Jejich růst byl způsoben **pouze růstem běžných výdajů**, které se **zvýšily o 3,4 %**, respektive o 9,9 mld. Kč a **dosáhly 299,8 mld. Kč**. Naopak u **kapitálových výdajů** došlo k **poklesu o 14,8 %**, tedy o 7,5 mld. Kč **na 43,4 mld. Kč**.

Graf č. 11: Struktura výdajů krajů v letech 2015-2024 (mld. Kč)

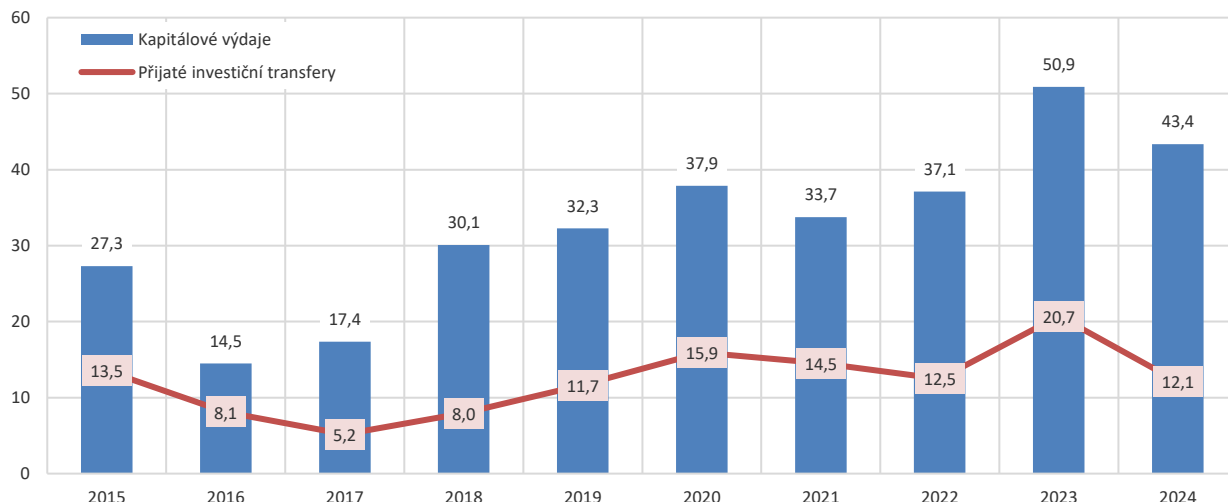

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Vývoj celkových výdajů krajů je závislý především na vývoji běžných výdajů, které v roce 2024 představovaly **87,4 % celkových výdajů**. Největší část běžných výdajů tvořily **neinvestiční transfery PO**, které v roce 2024 činily **223,7 mld. Kč** (meziroční růst o 2,5 %, tj. o 5,4 mld. Kč). Přičemž většina těchto transferů (**175,7 mld. Kč**) byla určena **pro organizace působící v oblasti školství** (meziročně nárůst o 1 %, tedy o 1,7 mld. Kč). Kraje na tyto výdaje obdržely ze státního rozpočtu v rámci **přímých výdajů na vzdělávání a dotací pro soukromé školy 175,9 mld. Kč**. Dále lze zmínit peněžní prostředky určené pro organizace působící v **oblasti dopravy (25,6 mld. Kč)** nebo **sociálních služeb (10,7 mld. Kč)**.

Vývoj kapitálových výdajů krajů měl od roku 2015 proměnlivě tendence, které byly, s výjimkou let 2017 a 2022, **silně závislé na přijatých investičních transferech**. Poměr přijatých investičních transferů na kapitálových výdajích krajů činil v letech 2015–2024 v průměru 38,5 %.

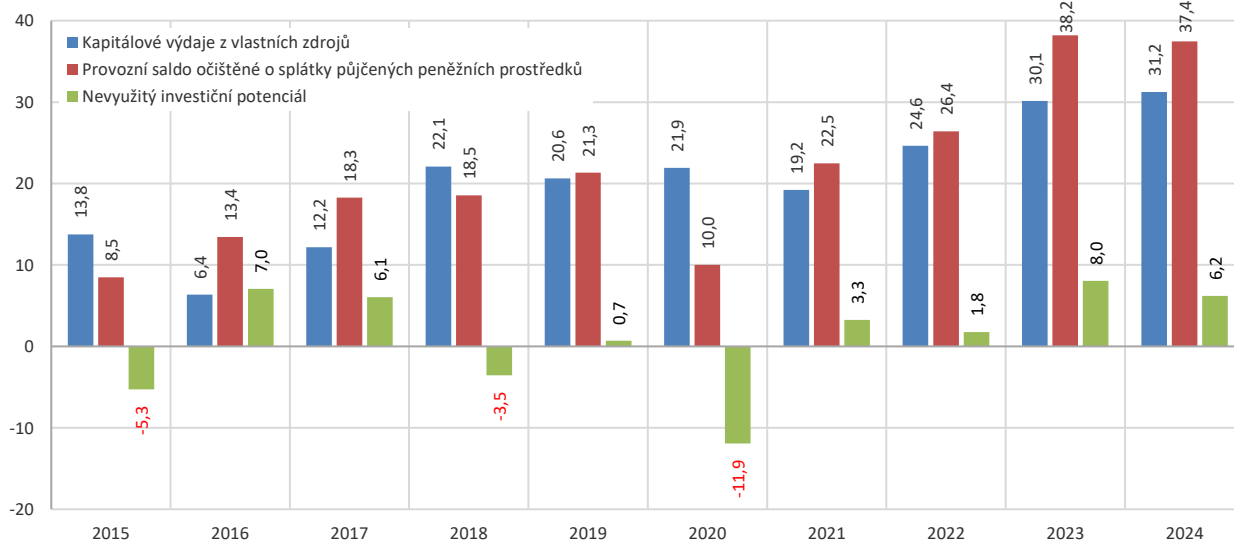
Graf č. 12: Kapitálové výdaje a přijaté investiční transfery krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Při grafickém porovnání **provozního salda⁴** očištěného o splátky půjčených peněžních prostředků a **kapitálových výdajů z vlastních zdrojů⁵** je patrné, že v roce 2024 kraje **plně nevyužily** svůj **investiční potenciál⁶**, a to **ve výši 6,2 mld. Kč**. Mezi roky 2015–2024 kraje svůj investiční potenciál plně nevyužily v sedmi letech. V souhrnu se jednalo o **nevyužitý investiční potenciál** v celkové výši **12,3 mld. Kč**.

Graf č. 13: Využití investičního potenciálu krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

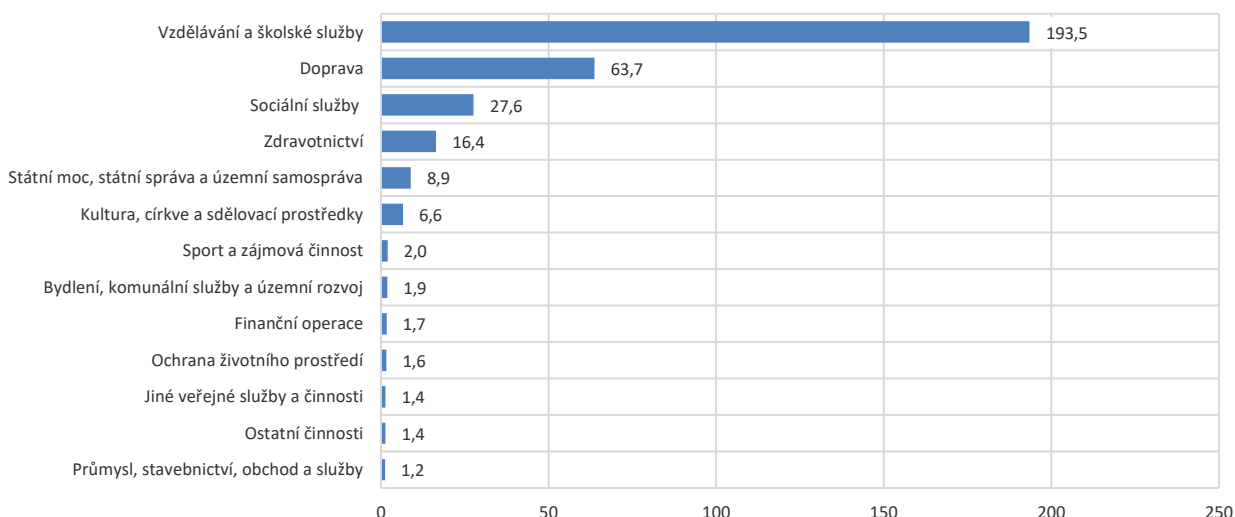
Z **odvětvového pohledu** směřovaly výdaje krajů především do **oblasti školství** ve výši **193,5 mld. Kč** (meziroční růst o 2,1 %, respektive o 4 mld. Kč více). Je nezbytné poznamenat, že naprostá většina výdajů krajů do oblasti školství byla nebo bude realizovaná z peněžních prostředků přijatých ze státního rozpočtu.

⁴ Provozním saldem se rozumí disponibilní peněžní prostředky, které z běžných příjmů mohou být využity na investice, případně splácení dluhů atd. Provozní saldo = (daňové příjmy + nedaňové příjmy + neinvestiční transfery) – běžné výdaje.

⁵ Kapitálové výdaje z vlastních zdrojů = kapitálové výdaje – přijaté investiční transfery. Nelze zohlednit časový nesoulad mezi okamžikem přijetí investičního transferu na konkrétní investiční akci a okamžikem, kdy je realizován kapitálový výdaj z přijatého transferu na konkrétní akci.

⁶ Rozdíl mezi provozním saldem očištěným o splátky půjčených peněžních prostředků a kapitálovými výdaji z vlastních zdrojů.

Graf č. 14: Nejvýznamnější odvětvové výdaje krajů v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Rozpočty krajů v roce 2024 ovlivnily výdaje související s mimořádnými událostmi, zejména s válečným konfliktem na Ukrajině a zářijovými povodněmi způsobenými tlakovou níží Boris. **V rámci humanitární pomoci Ukrajině a jejím občanům kraje vynaložily celkem 1,3 mld. Kč.** Nejvyšší podíl na těchto výdajích měly Středočeský kraj (210,7 mil. Kč), Moravskoslezský kraj (173,5 mil. Kč), Jihomoravský kraj (140,5 mil. Kč), Ústecký kraj (138,4 mil. Kč) a Karlovarský kraj (128,6 mil. Kč). **Výdaje spojené s likvidací škod po povodních dosáhly celkem 2,1 mld. Kč,** přičemž největší finanční zátěž nesly nejvíce postižené regiony – Moravskoslezský kraj (1,1 mld. Kč) a Olomoucký kraj (1 mld. Kč).

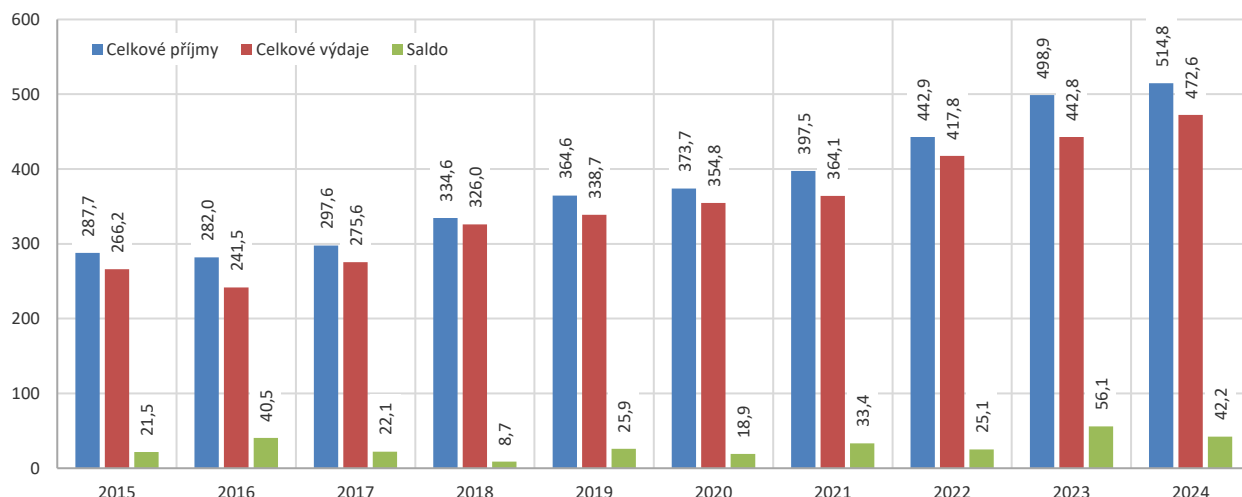
V souvislosti s uvedenými výdaji je nezbytné uvést, že jejich naprostá většina je, nebo případně bude hrazena ze státního rozpočtu.

3 Souhrnné výsledky hospodaření obcí a DSO

Hospodaření obcí v roce 2024 skončilo **přebytkem ve výši 42,2 mld. Kč**, což představuje meziroční **pokles o 24,7 %** (respektive o 13,9 mld. Kč). Navzdory tomuto poklesu se jedná o **druhý nejvyšší přebytek hospodaření v historii**. Saldo rozpočtu obcí v letech 2015–2024 vykazovalo značné výkyvy, kdy se pohybovalo v rozmezí od 8,7 mld. Kč (v roce 2018) do rekordních 56,1 mld. Kč (v roce 2023). **Bez hospodaření hl. m. Prahy**, které výrazně ovlivňuje celkové výsledky hospodaření obcí, dosáhly celkové konsolidované **příjmy obcí 373,8 mld. Kč, výdaje 354,5 mld. Kč a výsledek hospodaření činil 19,3 mld. Kč.** Meziročně tak **přebytek rozpočtu klesl o 28,2 %** (o 7,6 mld. Kč), čímž potvrzuje jeho volatilitu a výrazné meziroční výkyvy.

Obce ve svých schválených rozpočtech očekávaly **pro rok 2024 schodek ve výši 80,5 mld. Kč**, ale **skutečnost byla vyšší o 122,8 mld. Kč.** Vzniklý rozdíl byl způsoben především **podhodnocením daňových (o 11,7 %) a nedaňových příjmů (o 45,4 %) a nadhodnocením kapitálových výdajů (o 17,6 %).**

Graf č. 15: Příjmy, výdaje a saldo obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

3.1 Příjmy obcí

Celkové příjmy obcí dosáhly **514,8 mld. Kč**, meziročně **vzrostly o 3,2 %**, tj. o 15,9 mld. Kč. V případě **očištění celkových příjmů** o transfery určené na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy ve výši 25 mld. Kč, které přijalo hl. m. Praha, činí **celkové příjmy 489,8 mld. Kč**.

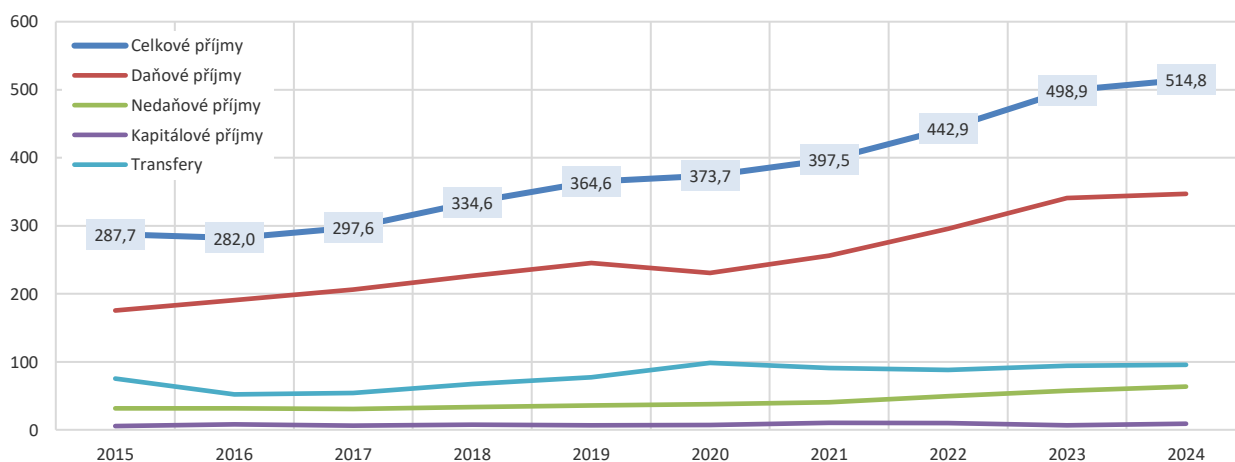
3.1.1 Vlastní příjmy

Vlastní příjmy obcí činily **419,2 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 3,5 %**, respektive o 14,2 mld. Kč. **Podíl vlastních příjmů** na celkových příjmech obcí představuje 81,1 %. **Na očištěných příjmech obcí** dokonce představuje **podíl ve výši 85,6 %**. Obce jsou tedy **rozpočtově soběstačné** a **nevykazují významnou závislost na přijatých transferech**.

Meziroční růst byl vykázan u všech složek vlastních příjmů, kdy u **daňových příjmů** došlo k **růstu o 1,8 %**, tedy o 6,2 mld. Kč. **Nedaňové příjmy** vykázaly **růst o 10,4 %**, tj. o 6 mld. Kč na 63,5 mld. Kč. **Minoritní kapitálové příjmy vzrostly dokonce o 29,4 %**, respektive o 2 mld. Kč na 8,7 mld. Kč.

V případě přijatých transferů došlo k minimálnímu **růstu o 1,8 %**, tedy o 1,8 mld. Kč.

Graf č. 16: Struktura příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

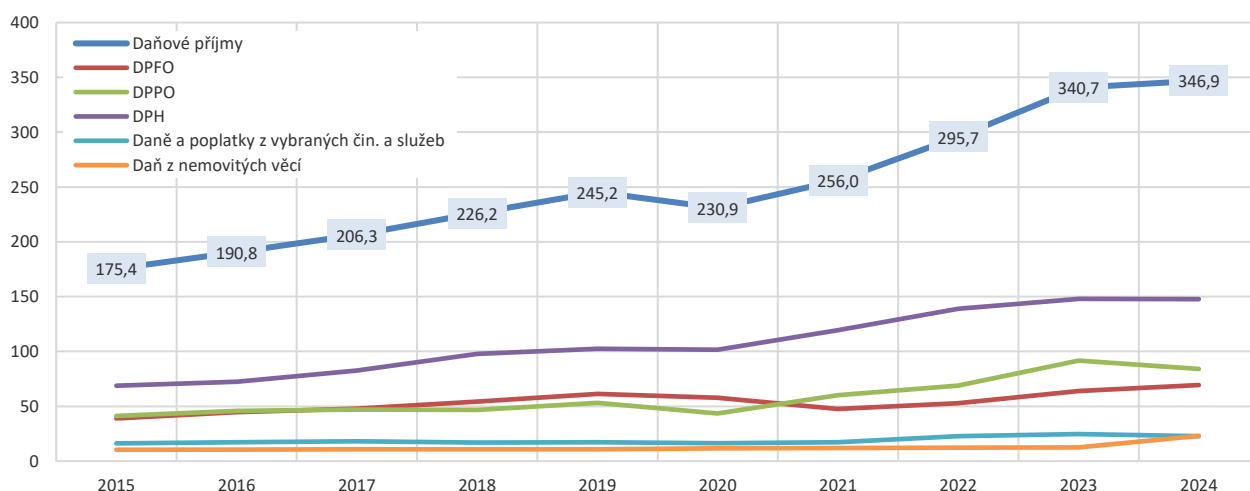
Zdroj: IISSP, výpočty MF

Daňové příjmy obcí navázaly i v roce 2024 na meziroční růstovou tendenci, kterou měly, s výjimkou roku 2020, kdy došlo k poklesu inkasa daňových příjmů především v důsledku pandemie covid-19, v celém sledovaném období. Nicméně meziroční růst v roce 2024 významně klesl. Nejvýznamnější růst byl vykázan

u **příjmů z daně z nemovitých věcí**, které se meziročně **zvýšily o 84,3 %**, tedy o 10,5 mld. Kč, na 23 mld. Kč. I přes výrazný meziroční nárůst příjmů z daně z nemovitých věcí **obce opět plně nevyužily možnost stanovení místních koeficientů**, kdy **5 348 obcí nestanovilo žádný koeficient**. Dále se meziročně zvýšilo inkaso **DPFO**, u kterého došlo k **růstu o 8,5 %**, respektive o 5,4 mld. Kč na 69,4 mld. Kč.

U ostatních složek daňových příjmů došlo meziročně k poklesu, kdy inkasa **DPPO kleslo o 8,2 %**, tj. o 7,5 mld. Kč na 84,1 mld. Kč, **příjmy z daní a poplatků z vybraných činností klesly o 8,3 %**, tedy o 2,1 mld. Kč na 22,6 mld. Kč a inkaso z **DPH zůstalo meziročně na podobné úrovni**, kdy nepatrně **kleslo o 0,1 %** na 147,8 mld. Kč.

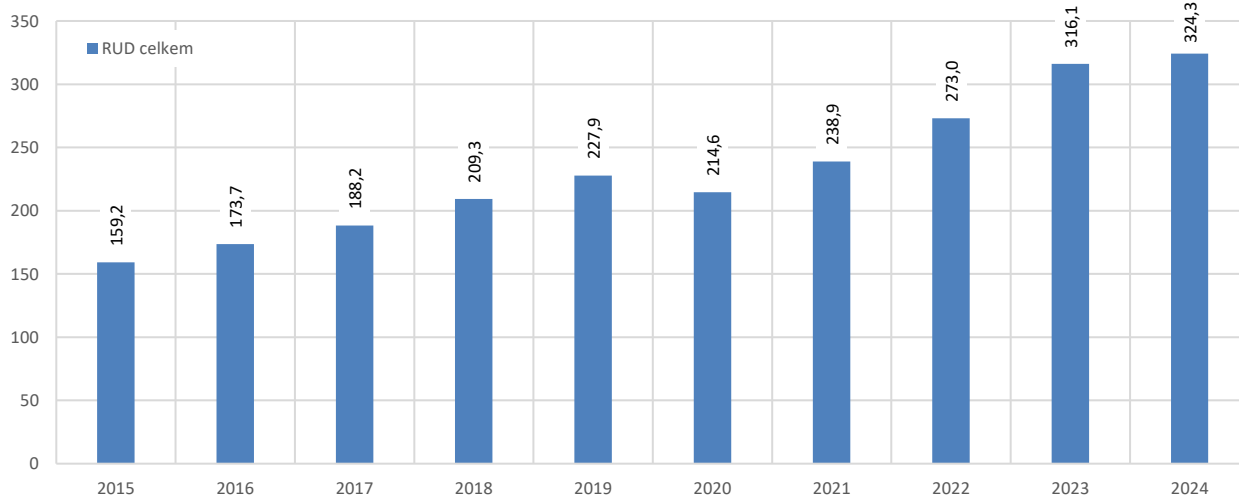
Graf č. 17: Struktura daňových příjmů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

V případě příjmů obcí z **RUD** došlo v roce 2024 k meziročnímu **růstu o 2,6 %**, tedy o 8,3 mld. Kč na **342,3 mld. Kč**. Vývoj příjmů obcí z RUD tak navázal na předchozí roky, kdy, vyjma roku 2020, došlo vždy k meziročním růstům těchto příjmů.

Graf č. 18: Celkový příjem obcí v rámci RUD v letech 2015–2024 (mld. Kč)

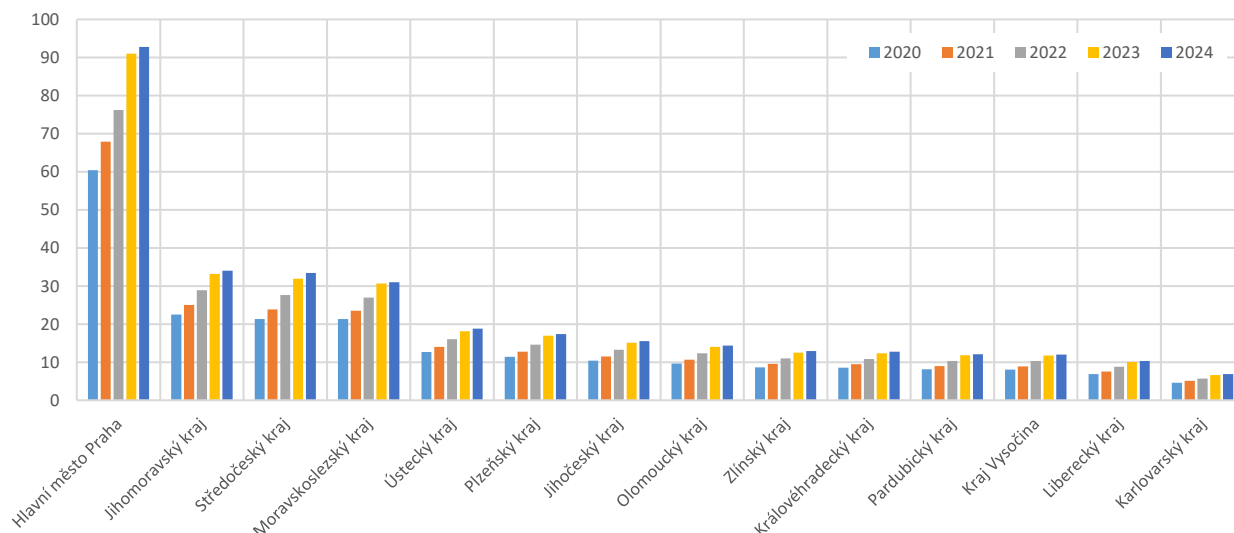

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Při pohledu na příjmy obcí z RUD v jednotlivých krajích lze vidět značné rozdíly. Zcela vyčnívajícím je hl. m. Praha, které je však svým postavením zcela unikátní a nelze ho jednoduše srovnávat s jinými obcemi. Následně obdržely nejvyšší příjmy v rámci RUD obce z Jihomoravského kraje (34 mld. Kč), Středočeského kraje (33,5 mld. Kč) nebo obce z Moravskoslezského kraje (31 mld. Kč). Naopak nejméně činilo inkaso obcí z Karlovarského kraje (6,9 mld. Kč) a Libereckého kraje (10,3 mld. Kč), což je dáno i strukturou a velikostí obcí v uvedených krajích.

V letech 2020–2024 došlo u obcí ve všech krajích ke značnému nárůstu jejich příjmů v rámci RUD, kdy nejnížší růst byl vykázan u obcí v Moravskoslezském kraji (o 45,4 %).

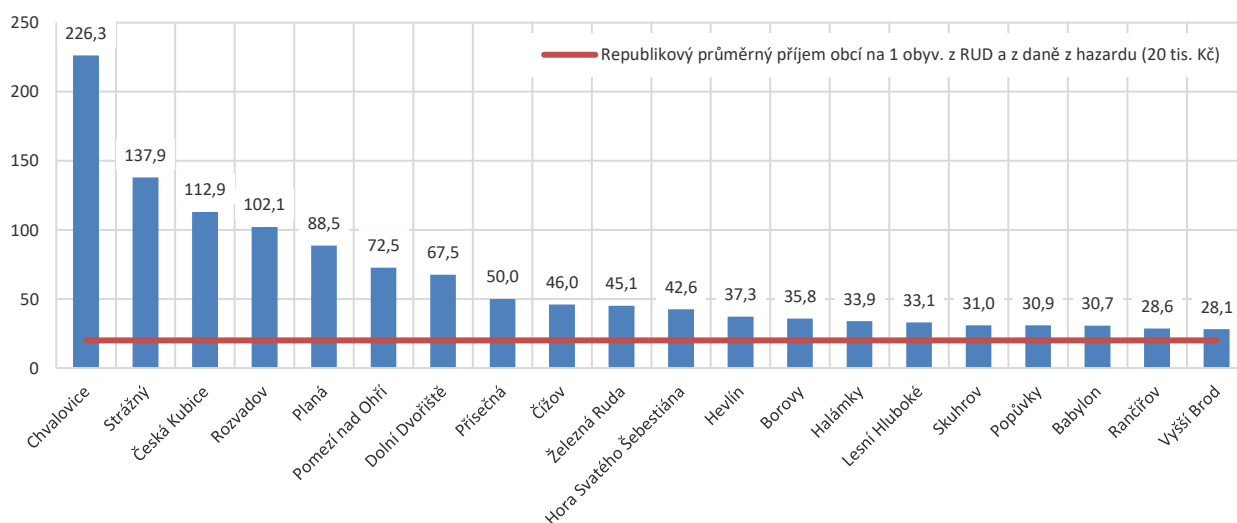
Graf č. 19: Příjem obcí v rámci RUD dle jednotlivých krajů v letech 2020–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

V části daňových příjmů stojí za zmínku příjem vybraných obcí z **daní z hazardních her**, který sice z celkového pohledu na příjem obcí zastává naprosto minimální podíl, nicméně u vybraných obcí tvoří značnou část jejich příjmů. V některých případech dokonce několikanásobně překračuje republikový průměr. Jak je patrné z následujícího grafu, tak **nejvyšší příjem** z rozpočtového určení daní a z **daní z hazardních her** má na **1 obyvatele obec Chvalovice**, která se svým **příjmem ve výši 226,3 tis. Kč** překračuje republikový průměr **11,5krát (v roce 2023 ho překračovala 24,2krát)**. Dále je možné zmínit obce **Strážný (7krát, v roce 2023 13,3krát)**, **Česká Kubice (5,8krát, v roce 2023 11,7krát)** nebo **Rozvadov (5,2krát, v roce 2023 10,2krát)**.

Graf č. 20: Příjem vybraných obcí z rozpočtového určení daní a z daní z hazardních her na 1 obyv. v roce 2024 (tis. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Zdrojem **nedaňových příjmů** obcí byly **především příjmy z pronájmu nebo pachtu majetku**, které dosáhly **17,1 mld. Kč** (meziročně **o 6 %**, tj. o 1 mld. Kč **více**) a **příjmy z vlastní činnosti**, které mírně **vzrostly**, a to **o 2,8 %**, respektive o 0,4 mld. Kč na **14,8 mld. Kč**.

Kapitálové příjmy tvořily pouze **minoritní část** v podobě **1,7 %** z celkových příjmů obcí.

3.1.2 Přijaté transfery

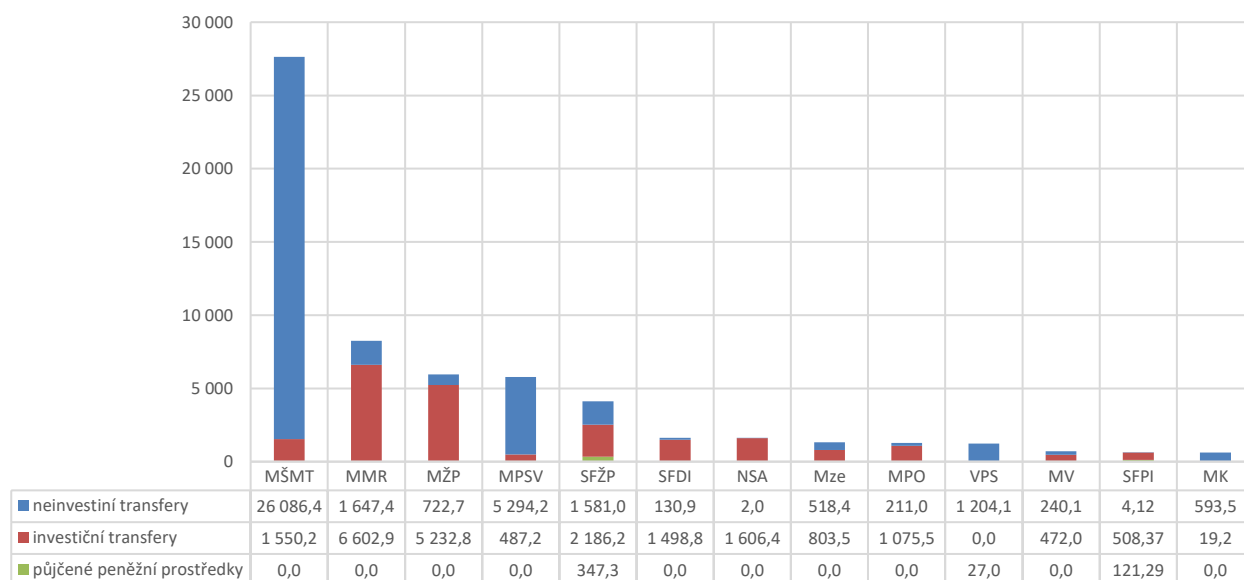
Obce v roce 2024 přijaly **transfery v celkové výši 95,7 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 1,8 %**, tj. o 1,7 mld. Kč. K růstu celkových přijatých transferů obcí přispěly pouze **investiční transfery**, které **dosáhly 28,3 mld. Kč** a meziročně došlo k jejich **růstu o 12,5 %**, tj. o 3,2 mld. Kč. **Neinvestiční transfery činily 67,3 mld. Kč** a meziročně jejich objem **klesl o 2,1 %**, tj. o 1,5 mld. Kč.

Největší část neinvestičních transferů přijaly obce z **rozpočtu kapitoly MŠMT**, které činily **26,1 mld. Kč** a meziročně se **snížily o 16,6 %**, tj. o 5,2 mld. Kč. Nicméně je třeba uvést, že naprostou **většinu těchto peněžních prostředků přijalo hl. m. Praha v rámci transferů na přímé výdaje na vzdělávání a dotací pro soukromé školy ve výši 25 mld. Kč**. Dále lze zmínit peněžní prostředky přijaté z **rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí** (dále jen „MPSV“) ve výši **5,3 mld. Kč**, které meziročně **klesly o 8,7 %**, respektive o 0,5 mld. Kč.

Z pohledu **investičních transferů** přijaly obce **nejvíce peněžních prostředků z rozpočtu kapitoly MMR** ve výši **6,6 mld. Kč** (meziročně **o 6,1 %**, tj. o 0,4 mld. Kč **méně**). Dále lze zmínit peněžní prostředky ve výši **5,2 mld. Kč** poskytnuté z rozpočtu kapitoly **MŽP** (meziročně **o 29,2 %**, tj. o 1,2 mld. Kč **více**), případně peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu kapitoly **MŠMT** ve výši **1,6 mld. Kč** (meziročně **o 143,6 %**, tedy o 0,9 mld. Kč **více**).

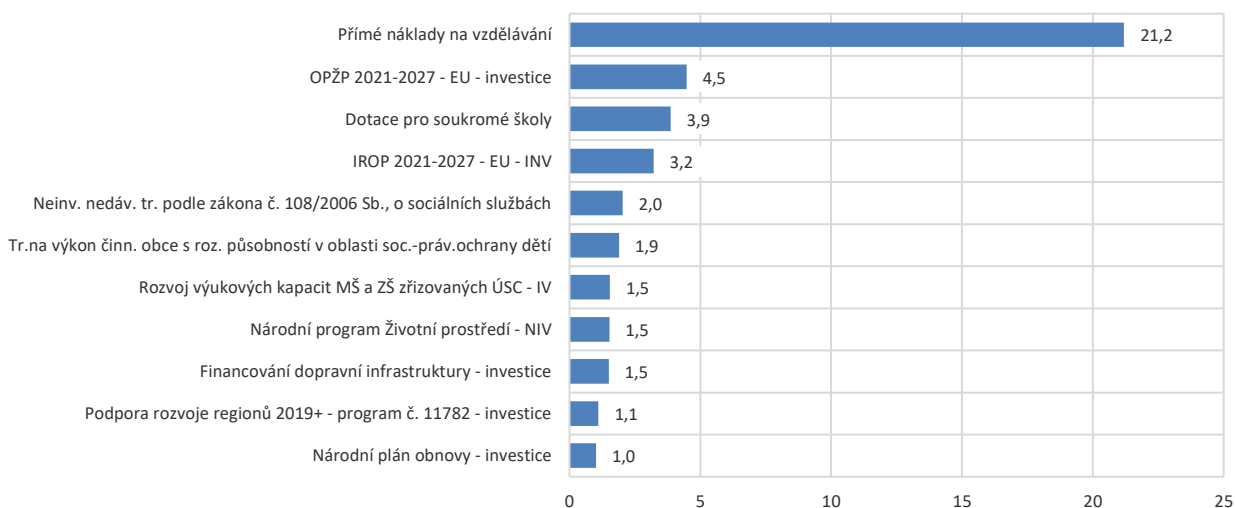
Graf č. 21: Přehled nejvýznamnějších transferů a půjčených peněžních prostředků přijatých obcemi ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů v roce 2024 (mil. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

V případě jednotlivých dotačních titulů přijaly obce nejvíce peněžních prostředků **v rámci přímých výdajů na vzdělávání (růst o 1,8 %**, tj. o 0,4 mld. Kč na 21,2 mld. Kč), **OP Životní prostředí 2021-2027 – investice – podíl EU (meziroční navýšení o 93,4 %**, tedy o 2,2 mld. Kč na 4,5 mld. Kč), dotací pro soukromé školy (meziročně **více o 11,7 %**, respektive o 0,4 mld. Kč na 3,9 mld. Kč) případně obce přijaly nemalé prostředky v rámci **IROP 2021-2027 – investice – podíl EU (nárůst o 527,1 %**, tj. o 2,7 mld. Kč na 3,2 mld. Kč).

Graf č. 22: Nejvýznamnější transfery přijaté obcemi v roce 2024 (mld. Kč)

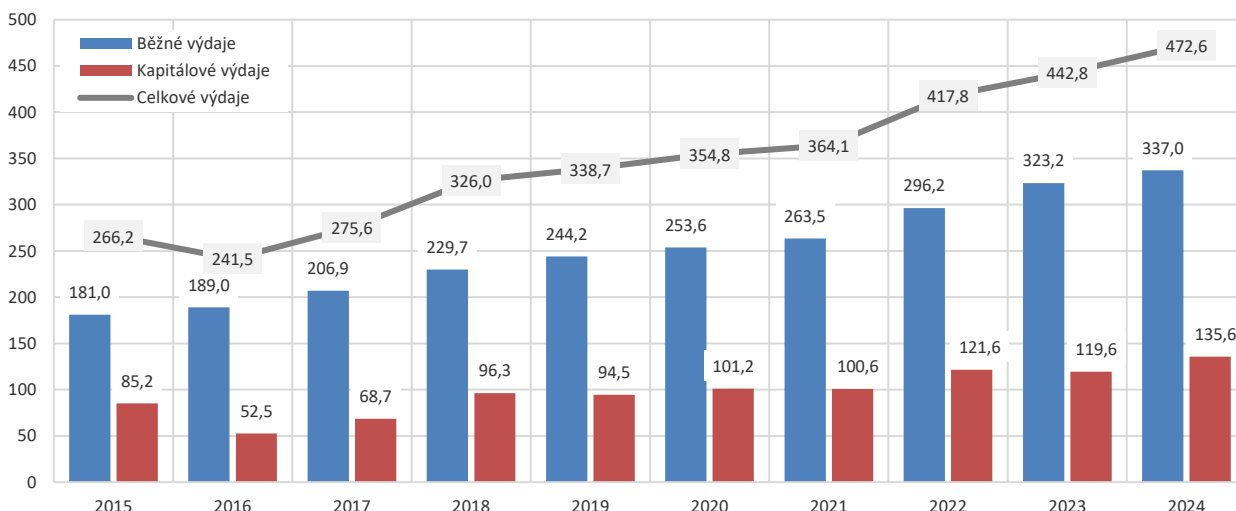

Zdroj: IISSP, výpočty MF

3.2 Výdaje obcí

Celkové výdaje obcí pokračují v růstovém trendu. V roce 2024 činily **celkové výdaje obcí 472,6 mld. Kč** a meziročně se **zvýšily o 6,7 %**, tj. o 29,8 mld. Kč. Po **očistění celkových výdajů** obcí o transfery na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy činí jejich výše **447,5 mld. Kč**. Na meziročním zvýšení celkových výdajů se podílely jak **běžné výdaje**, které se **zvýšily o 4,2 %**, tedy o 13,7 mld. Kč, **na 337 mld. Kč**, tak **kapitálové výdaje**, u kterých došlo proti předchozímu roku k **růstu o 13,4 %**, respektive o 16 mld. Kč, **na 135,6 mld. Kč**.

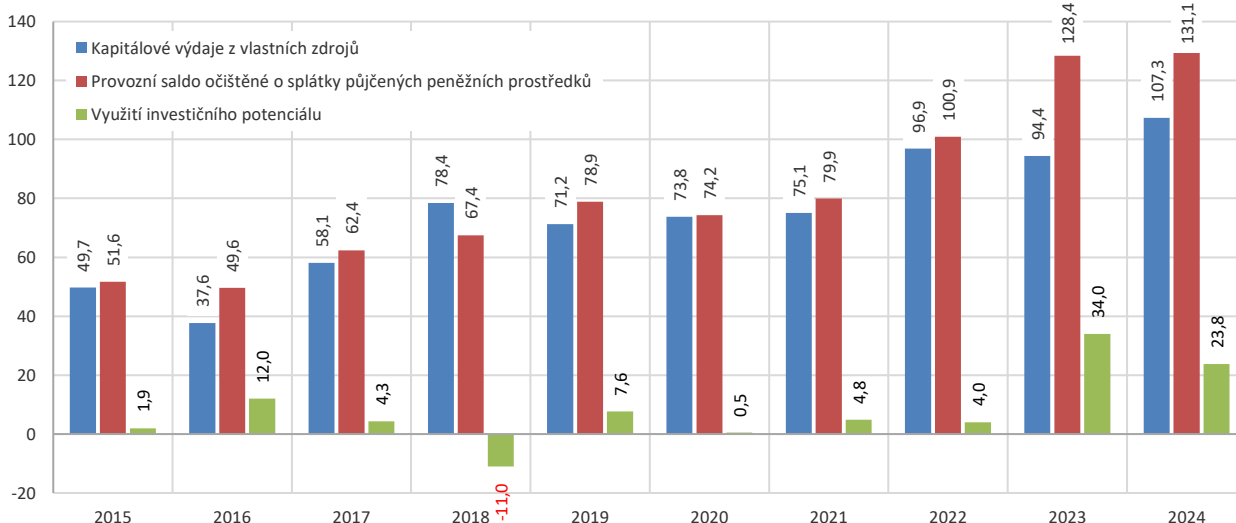
Graf č. 23: Struktura výdajů obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Obce **v posledních šesti letech svůj investiční potenciál plně nevyužily**. Od roku 2015 ho využily dokonce pouze jednou, a to v roce 2018. Na celkovém **nevyužitém investičním potenciálu obcí se významně podílí hl. m. Praha**, které **od roku 2013 nevyužilo svůj investiční potenciál ani jednou**. **Nevyužívání investičního potenciálu může znamenat ohrožení rozvoje obcí** a zároveň dochází k **znehodnocování peněžních prostředků** držených **na bankovních účtech**. Plánované finančně náročné investiční akce je z dlouhodobého hlediska efektivnější financovat se zapojením cizích zdrojů (např. formou standardních úvěrových produktů komerčních bank), než si na ně dlouhodobě spořit.

Graf č. 24: Využití investičního potenciálu obcí v letech 2015–2024 (mld. Kč)

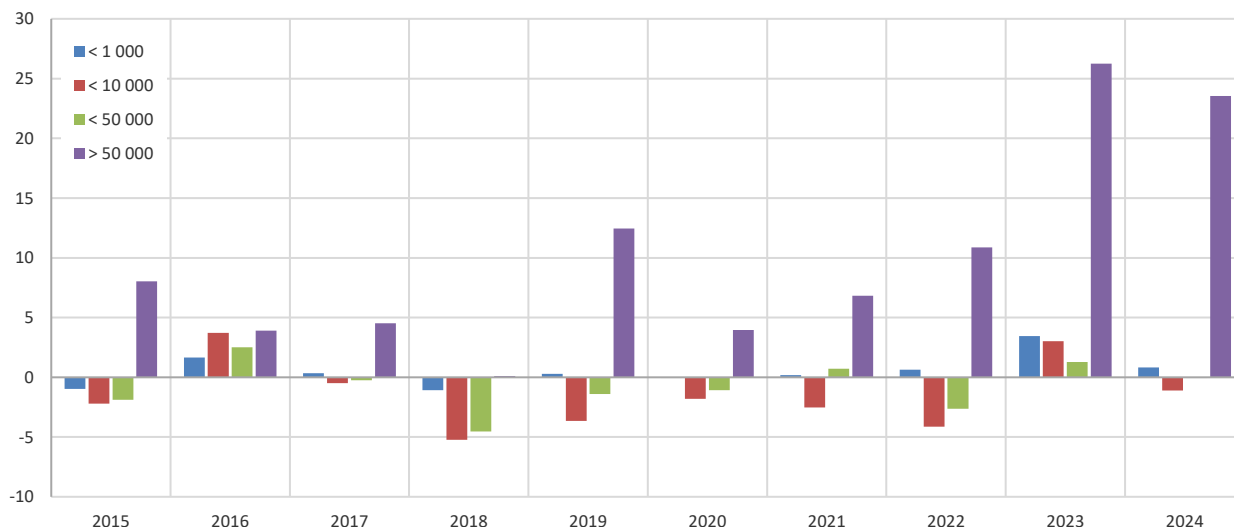

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Po rozdělení obcí do velikostních skupin podle počtu obyvatel lze spatřit masivní vliv nejlidnatějších obcí, zejména hl. m. Prahy, na **nevyužívání investičního potenciálu obcí**. Zajímavá je skutečnost, kdy **nejmenší obce do 1 tis. obyvatel také z celkového pohledu plně nevyužívají svůj investiční potenciál**. Obce od

1 tis. obyvatel do 50 tis. obyvatel naopak ve sledovaném období svůj **investiční potenciál převážně využívaly**.

Graf č. 25: Nevyužitý investiční potenciál obcí dle velikostních skupin podle počtu obyvatel 2015–2024 (mld. Kč)

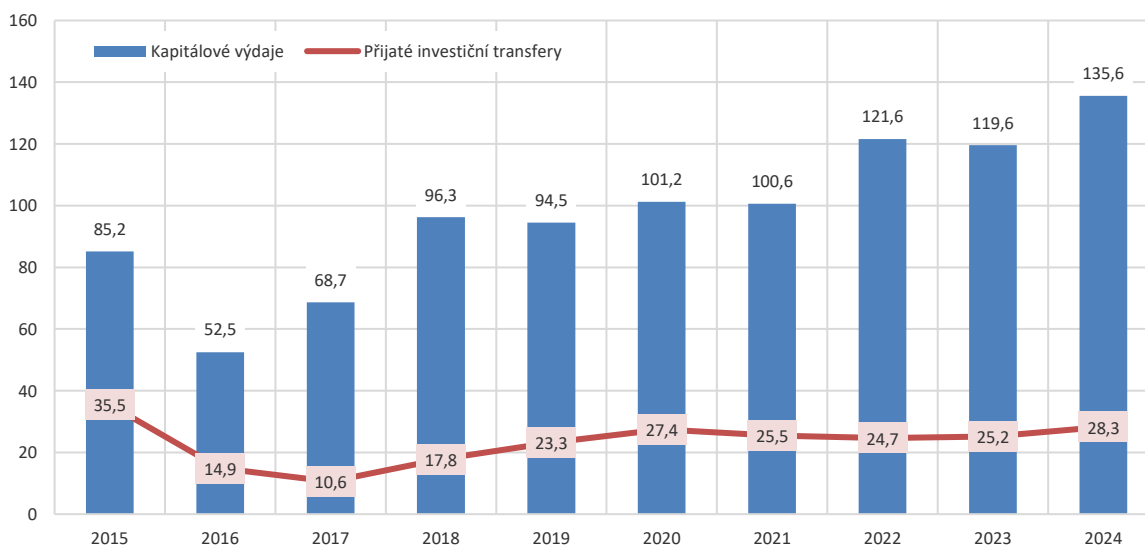

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Z detailnějšího pohledu na **běžné výdaje** obcí, které **představují 71,3 % celkových výdajů**, vyplývá, že většina peněžních prostředků obcí směřovala do **neinvestičních transferů PO (79,8 mld. Kč)**. Jednalo se především o organizace působící v oblastech **školské (45,8 mld. Kč)**, **sociálních služeb (11 mld. Kč)** a **kultury (10,3 mld. Kč)**, nebo **bydlení a komunálních služeb (5,8 mld. Kč)**. Dále významnou část z běžných výdajů tvořily výdaje na **nákup služeb (62,6 mld. Kč)**, kdy největší část peněžních prostředků směřovala na **sběr a svoz komunálních odpadů (11,8 mld. Kč)**, **činnosti místní správy (9,7 mld. Kč)** nebo výdaje spojené se **silnicemi (9,2 mld. Kč)**. Významná část běžných výdajů byla dále vynaložena na **platy a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného zákonného pojištění placeného zaměstnavatelem (70,7 mld. Kč)**, **neinvestiční transfery podnikatelům (40,9 mld. Kč)**, případně výdaje na ostatní nákupy (28,7 mld. Kč).

Vývoj kapitálových výdajů obcí od roku 2015 značně kolísá a zároveň příliš **nekoreluje s objemem přijatých investičních transferů**. Z celkového pohledu **nízká závislost investičních výdajů obcí na přijatých investičních transferech** vyplývá také z výrazně nižšího poměru investičních přijatých transferů na kapitálových výdajích obcí, než je tomu např. u krajů. U obcí se tento poměr pohyboval v letech 2015-2024 v rozmezí od 15,4 % (v roce 2017) do 41,6 % (v roce 2015). V roce 2024 činil tento podíl 21 %, což je mírně pod průměrem podílů vykázaných v letech 2015-2024, který činil 24,7 %.

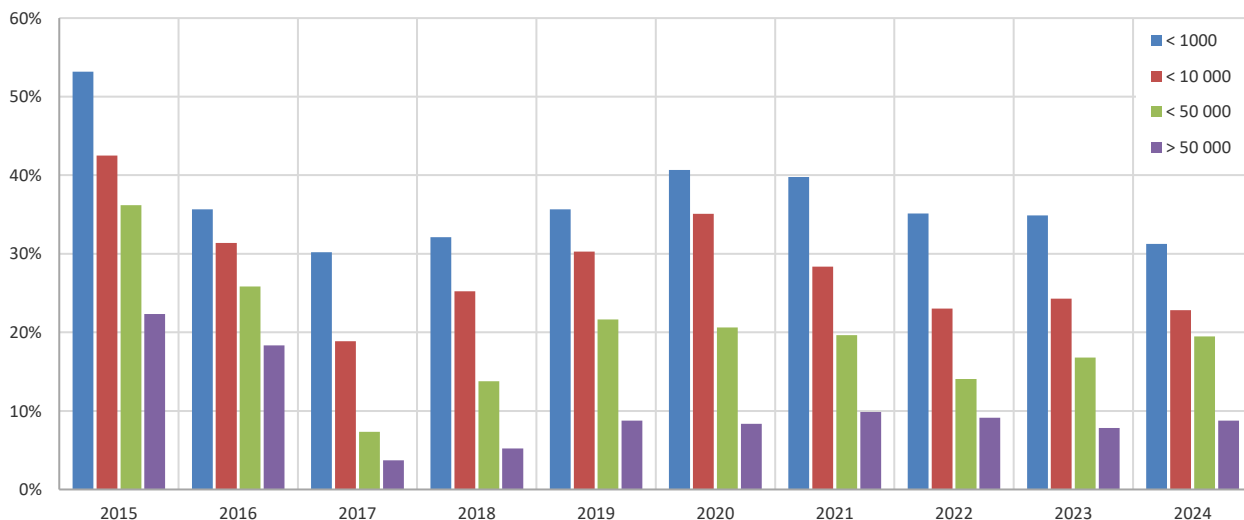
Graf č. 26: Kapitálové výdaje a investiční transfery přijaté obcemi v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Závislost kapitálových výdajů obcí podle velikostních kategorií dle počtu obyvatel na přijatých investičních transferech je velmi rozdílná. **U nejmenších obcí je realizace investičních akcí značně závislá na přijatých dotacích, ale postupně se tato závislost snižuje.**

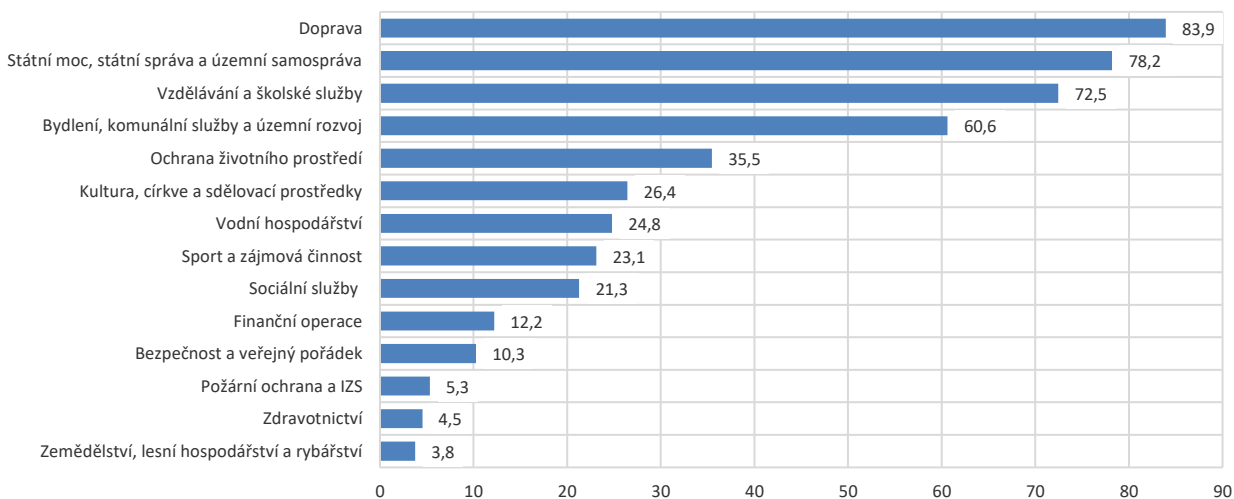
Graf č. 27: Podíl přijatých investičních transferů na kapitálových výdajích obcí v rozdělení podle počtu obyvatel v letech 2015–2024 (%)

Zdroj: MF

V případě odvětvových výdajů obcí směřovala většina peněžních prostředků do oblasti **dopravy (83,9 mld. Kč)**, kde byla největší část peněžních prostředků určena na **dopravní obslužnost (34,6 mld. Kč)** nebo výdaje na **silnice (30,2 mld. Kč)**. Dále lze zmínit výdaje určené na **státní moc, státní správu a územní samosprávu (78,2 mld. Kč, tj. o 13,1 % více)**, které směřovaly především na **činnost místní správy (67,5 mld. Kč)**, případně výdaje do oblasti **vzdělávání (72,5 mld. Kč, které zůstaly meziročně na podobné úrovni.**

Graf č. 28: Nejvýznamnější odvětvové výdaje obcí v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Rozpočty obcí v roce 2024 ovlivnily výdaje související s mimořádnými událostmi, zejména s válečným konfliktem na Ukrajině a zářijovými povodněmi způsobenými tlakovou níží Boris. **V rámci humanitární pomoci Ukrajině a jejím občanům obce vynaložily celkem 0,4 mld. Kč.** Naprostá většina těchto výdajů byla realizována hl. m. Prahou (0,3 mld. Kč). **Výdaje spojené s likvidací škod po povodních dosáhly celkem 1,5 mld. Kč, přičemž největší finanční zátěž nesly obce z nejvíce postižených regionů – Moravskoslezský kraj (1,1 mld. Kč) a Olomoucký kraj (0,3 mld. Kč).**

Nezbytné je v souvislosti s uvedenými výdaji podotknout, že jsou z naprosté většiny propláceny ze státního rozpočtu.

3.3 Hospodaření hlavního města Prahy

Rozpočtové hospodaření hl. m. Prahy je v rámci výkaznictví sledováno jako rozpočet obce, a proto je zahrnuto do výše uvedených souhrnných výsledků hospodaření obecních rozpočtů. Postavení hl. m. Prahy v rámci ÚR je však specifické, a to jak z hlediska systému veřejné správy (hlavní město vykonává jak státní správu, která podle zákona přísluší obcím, tak i státní správu, jejíž výkon zajišťují kraje), tak současně i z hlediska objemu peněžních prostředků, které procházejí jeho rozpočtem. **Příjmy hl. m. Prahy představují zhruba čtvrtinu celkových příjmů obecních rozpočtů** (v roce 2024 představovaly **27,4 %**). V následující části jsou proto výsledky hospodaření hl. m. Prahy uvedeny samostatně.

Hl. m. Praha **dlouhodobě**, stejně jako ostatní ÚR, **schvaluje svůj rozpočet se schodkem**. Dosažené výsledky hospodaření ve **skutečnosti** jsou však ve **výrazném přebytku**. Pro rok **2024 byl schválen rozpočet se schodkem ve výši 7,8 mld. Kč**, ale **skutečný výsledek hospodaření dosáhl přebytku ve výši 23 mld. Kč**.

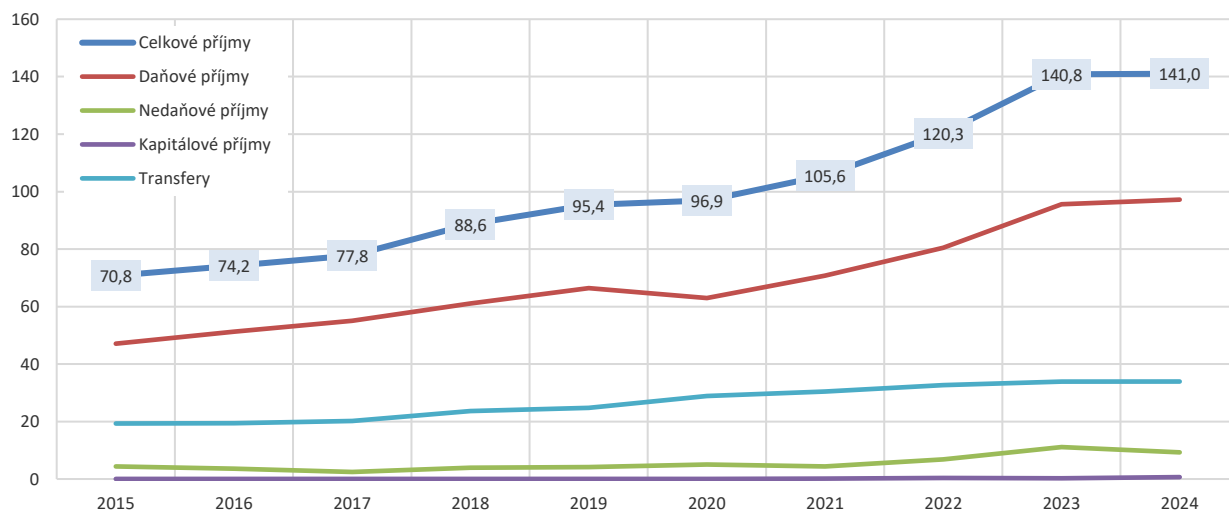
3.3.1 Příjmy hl. m. Prahy

Celkové příjmy hl. m. Prahy v celém sledovaném období permanentně rostou. V roce 2024 však došlo k jejich pouze minimálnímu **růstu o 0,2 %**, tj. o 0,2 mld. Kč, na **141 mld. Kč**. Po **očistění** o transfery na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy však jejich výše činí **116 mld. Kč**.

V roce 2024 došlo u inkasa **daňových příjmů** hl. m. Prahy k meziročnímu **růstu o 1,7 %**, tj. o 1,7 mld. Kč, na **97,2 mld. Kč**. **Transfery** zůstaly meziročně **na podobné úrovni**, tj. dosáhly **33,9 mld. Kč**. **Nedaňové příjmy** meziročně klesly **o 16,8 %**, respektive o 1,9 mld. Kč, na **9,2 mld. Kč**. V případě **kapitálových příjmů** došlo k **výraznému meziročnímu růstu o 174,6 %** na **0,7 mld. Kč**. I přesto však nedaňové a kapitálové příjmy představovaly v souhrnu pouze 7 % z celkových příjmů hl. m. Prahy.

Při schvalování rozpočtu hl. m. Prahy bylo oproti prognóze MF očekáváno meziroční snížení daňových příjmů. Město predikovalo daňové příjmy ve výši 77,3 mld. Kč, avšak skutečný výnos dosáhl o 25,8 % vyšší hodnoty, tedy 97,2 mld. Kč (rozdíl o 19,9 mld. Kč). Oproti roku 2023 došlo ke zlepšení přesnosti predikce hlavního města Prahy, kdy tehdejší odchylka činila 31,4 %.

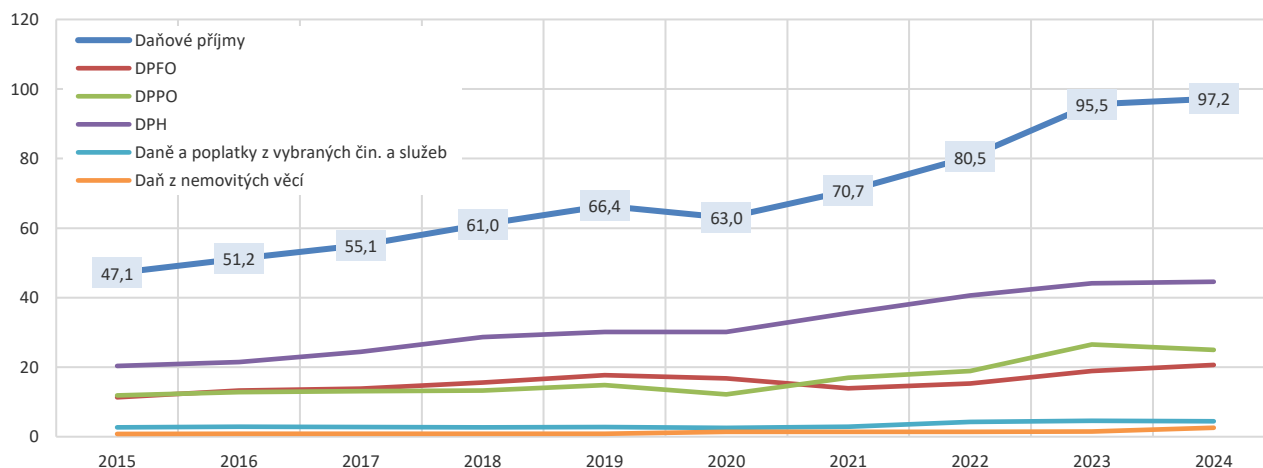
Graf č. 29: Struktura příjmů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

V případě struktury **daňových příjmů města**, které **tvoří 68,9 % celkových příjmů**, představuje nejvýznamnější část inkaso **DPH**, které dosáhlo **44,6 mld. Kč** (meziročně **o 1 %**, tj. o 0,4 mld. Kč **více**), dále následuje inkaso **DPPO** ve výši **25 mld. Kč** (meziroční **pokles o 5,8 %**, tj. o 1,5 mld. Kč) a inkaso **DPFO** ve výši **20,6 mld. Kč** (meziročně **o 9,5 %**, tj. o 1,8 mld. Kč **více**). Daně a poplatky z vybraných činností a služeb a daň z nemovitých věcí tvoří pouze zlomkovou část daňových příjmů, které v součtu činí 7 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 16,1 %.

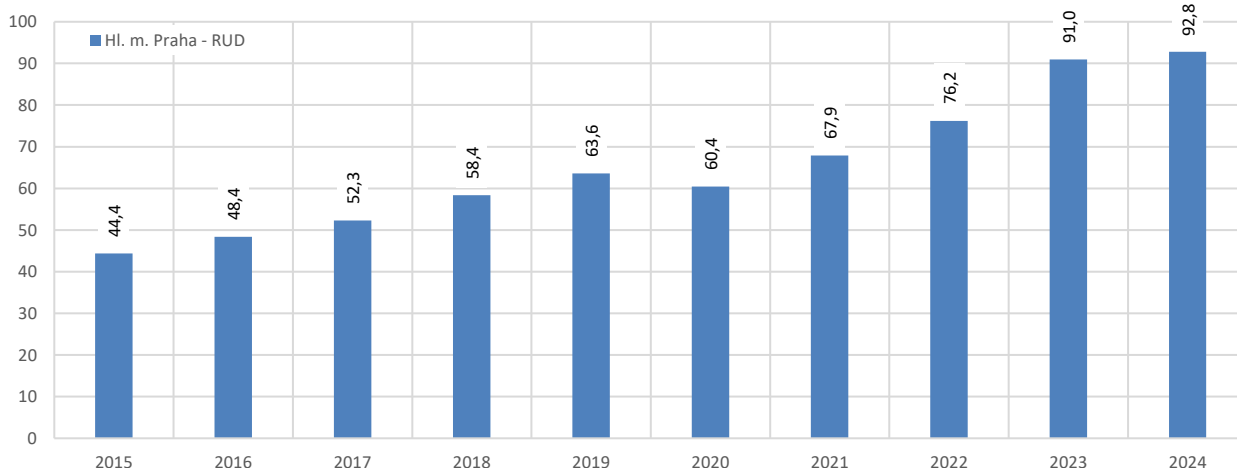
Graf č. 30: Struktura daňových příjmů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Vývoj příjmů hl. m. Prahy plynoucích z RUD meziročně pravidelně roste s výjimkou v roce 2020. V roce 2024 však došlo ke zpomalení meziročních růstu, kdy se objem přijatých peněžních prostředků zvýšil o 2 %. Přičemž v posledních deseti letech byl průměrný meziroční růst 8,7 %, a to včetně meziročního poklesu 5 % v roce 2020.

Graf č. 31: Příjem hl. m. Prahy z RUD v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Přijaté transfery hl. m. Prahou v roce 2024 zůstaly meziročně na podobné úrovni, kdy činily 33,9 mld. Kč. Minimální meziroční pokles **neinvestičních transferů** o 0,6 %, tedy o 0,2 mld. Kč, na **32,7 mld. Kč**, byl kompenzován meziročním nárůstem přijatých **investičních transferů** (o 23,1 %, respektive o 0,2 mld. Kč).

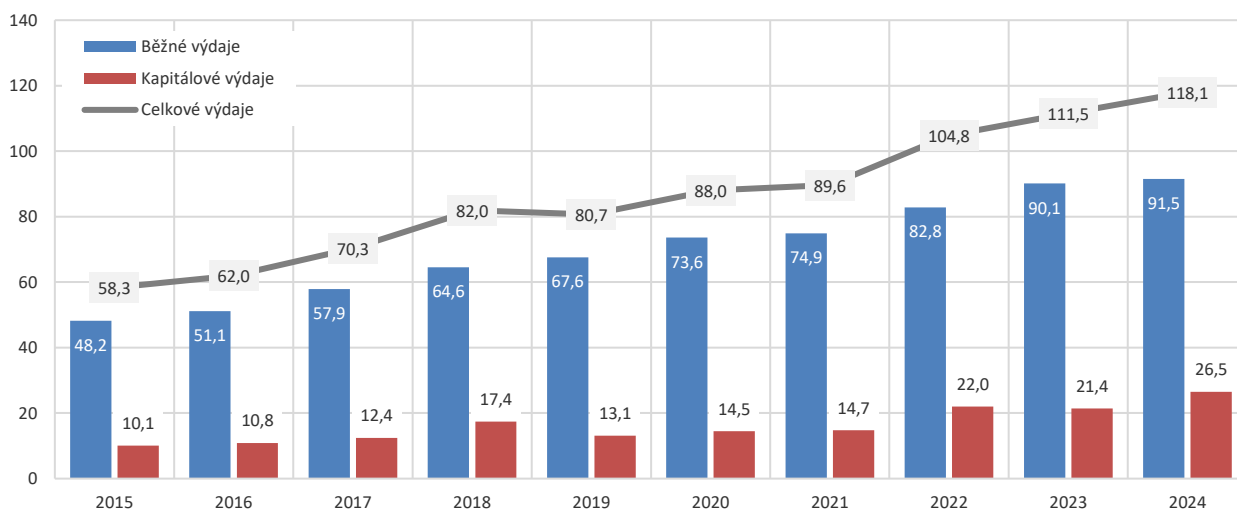
U **neinvestičních přijatých transferů** se jednalo především o **peněžní prostředky z rozpočtu kapitoly MŠMT** ve výši **25,3 mld. Kč** (meziroční pokles o 1 %, tj. o 0,3 mld. Kč), které z naprosté většiny tvořily transfery na přímé náklady na vzdělávání a dotace pro soukromé školy v celkové výši 25 mld. Kč (meziročně o 3,2 %, tj. o 0,8 mld. Kč více). Dále je možné zmínit peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu kapitoly **MPSV** ve výši **2,4 mld. Kč** (meziročně o 6,2 %, tj. o 0,2 mld. Kč méně).

Investiční transfery přijalo hl. m. Praha především z rozpočtu **SFDI** ve výši **0,5 mld. Kč** (meziročně o 50,9 %, tj. o 0,2 mld. Kč více) případně z rozpočtu **kapitoly MMR** ve výši **0,4 mld. Kč**, které meziročně zůstaly na podobné úrovni.

3.3.2 Výdaje hl. m. Prahy

Celkové výdaje hl. m. Prahy se meziročně **zvýšily o 5,9 %**, tj. o 6,6 mld. Kč, na **118,1 mld. Kč**. Na tomto růstu se podílely **běžné výdaje**, které se meziročně **zvýšily o 1,6 %**, tj. o 1,4 mld. Kč, na **91,5 mld. Kč**, i **kapitálové výdaje**, u kterých došlo meziročně k **růstu o 24,1 %** na **26,5 mld. Kč**.

Graf č. 32: Struktura výdajů hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)

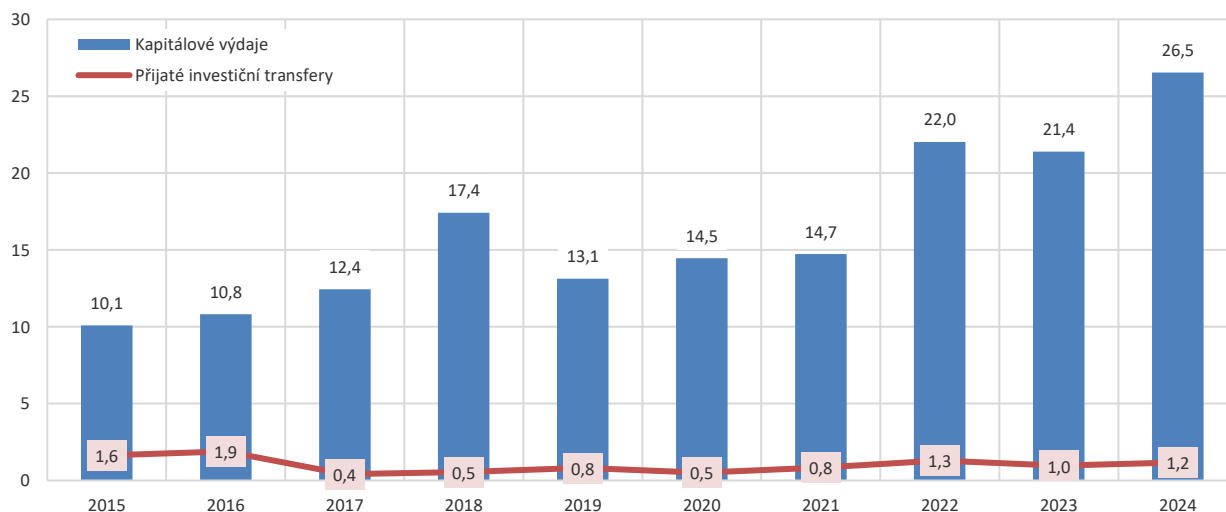
Zdroj: IISSP, výpočty MF

Struktura **běžných výdajů** hl. m. Prahy, které **představují 77,5 %** z celkových výdajů, je ovlivněna především **neinvestičními transfery PO**, které činily **34,8 mld. Kč** a zůstaly meziročně **na stejné úrovni**. Jednalo se především o **organizace působící v oblasti školství**, kam **směřovalo 73,1 % zmíněných peněžních prostředků**. Dále významná část peněžních prostředků směřovala do **PO působících v oblasti sociálních služeb**, které obdržely **9,5 % zmíněných transferů**. Běžné výdaje směřovaly také na **neinvestiční transfery podnikatelům** v celkové výši **25,5 mld. Kč (o 3,5 %, tj. o 0,9 mld. Kč více)**. Dále lze uvést výdaje na nákup služeb ve výši 14 mld. Kč (o 6 %, tj. o 0,8 mld. Kč více) případně výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného zákonného pojištění placeného zaměstnavatelem ve výši 8,7 mld. Kč (o 7,1 %, respektive o 0,6 mld. Kč více).

V případě realizace investic **není hl. m. Praha téměř vůbec závislé na přijatých investičních transferech**, neboť jejich **podíl na kapitálových výdajích** je od roku 2017 **minimální**. S ohledem na vysoké vlastní příjmy je město schopné financovat své investice z vlastních zdrojů. Hl. m. Praha však **v dostatečné míře nerealizuje investiční projekty**, byť v roce 2024 byly jeho investice nejvyšší v celém sledovaném období.

Hl. m. Praha na rok 2024 **předpokládalo**, dle schváleného rozpočtu, **kapitálové výdaje ve výši 27,4 mld. Kč**, ale ve **skutečnosti realizovalo investice** v celkové výši **26,5 mld. Kč**. V roce 2024 se tak hl. m. Praha ve svých predikcích realizovaných investic výrazně přiblížilo následně vykázané skutečnosti, kdy město nadhodnotilo své investice pouze o 3 %. V roce 2023 došlo k nadhodnocení plánovaných kapitálových výdajů proti vykázané skutečnosti o 17,9 %.

Graf č. 33: Kapitálové výdaje a investiční přijaté transfery hl. m. Prahou v letech 2015–2024 (mld. Kč)

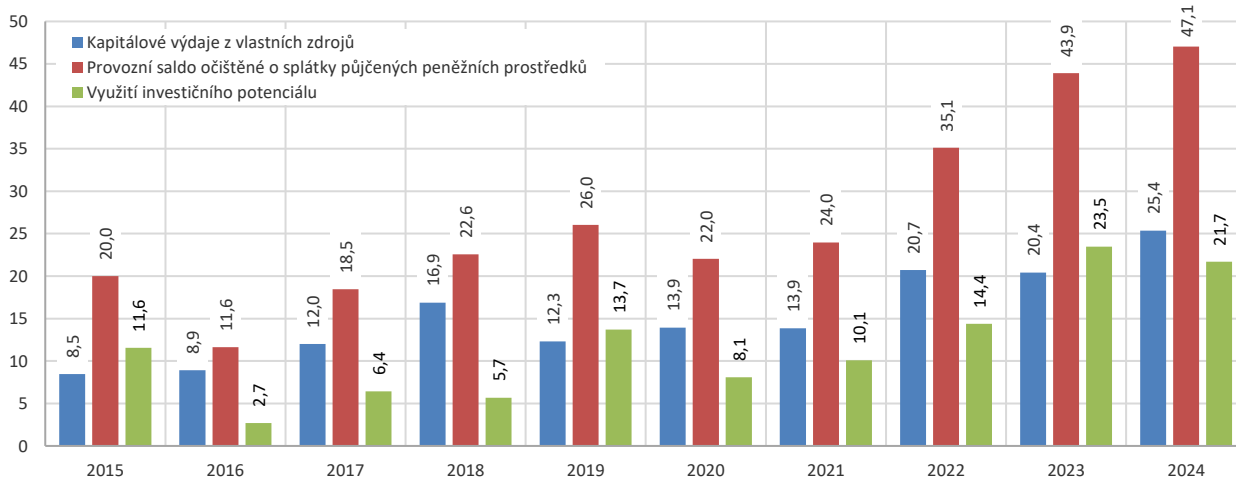

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Hl. m. Praha svůj **investiční potenciál** od roku 2014 **ani jednou plně nevyužilo**, což vedlo ke **každoročnímu významnému nárůstu úspor**. V roce 2024 hl. m. Praha **nevyužilo svůj investiční potenciál ve výši 21,7 mld. Kč**. Při nevyužívání investičního potenciálu města dochází ke **snižování reálné hodnoty úspor** a následnému **prodražování stavebních prací**. Město by se při své finanční stabilitě nemělo obávat vyššího zadlužení a mělo by realizovat i jiné investice, než pouze „šetřit“ na plánované investice do dopravy na území města, které se stejně otálí realizovat z vlastních dostupných peněžních prostředků, případně s využitím běžných úvěrových produktů komerčních bank. Tímto se budoucí investice pouze prodraží. V roce 2024 byl však vykázán nejvyšší objem kapitálových výdajů v celém sledovaném období. **Investiční výdaje souvisely především s projekty v oblastech silniční dopravy, komunálních služeb nebo vzdělávání.**

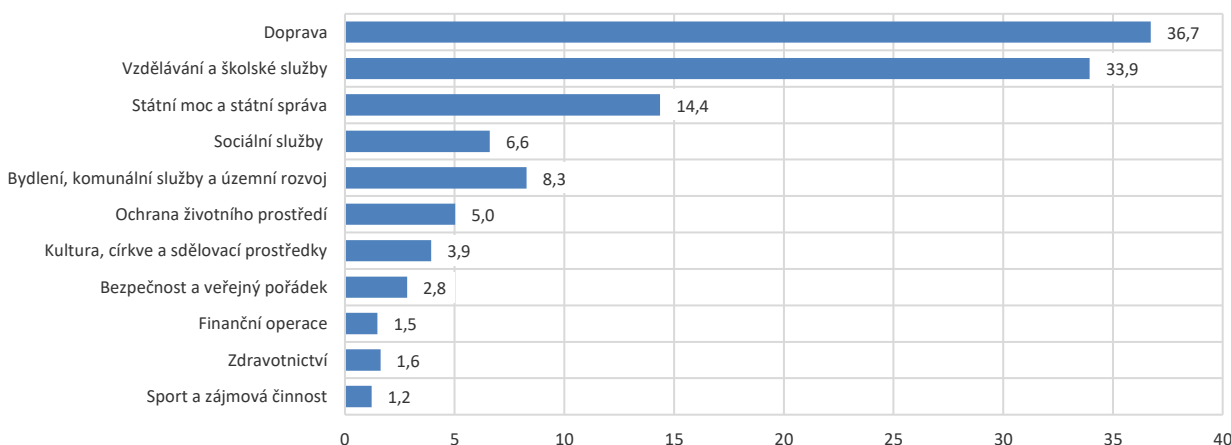
Graf č. 34: Využití investičního potenciálu hl. m. Prahy v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Celkové výdaje hl. m. Prahy směřovaly především **do odvětví dopravy ve výši 36,7 mld. Kč** (meziročně obdobná výše), **vzdělávání v celkovém objemu 33,9 mld. Kč** (mírný meziroční pokles) nebo **územní samosprávy ve výši 14,4 mld. Kč** (o 41,8 %, respektive o 4,2 mld. Kč více). Zvláště u **výdajů do oblasti vzdělávání** je však nezbytné uvést, že většina výdajů města byla nebo bude **financována z transferů přijatých z kapitoly MŠMT v celkové výši 25,2 mld. Kč**, kdy největší část tvořily peněžní prostředky určené na transfery na přímé výdaje na vzdělávání a dotace pro soukromé školy ve výši 25 mld. Kč.

Graf č. 35: Nejvýznamnější odvětvové výdaje hl. m. Prahy v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Hl. m. Praha v roce 2024 realizovalo **v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině výdaje v celkové výši 0,3 mld. Kč**. Výdaje hl. m. Prahy tak činily **76,2 % celkových výdajů obcí v souvislosti s pomocí Ukrajině a jejímu obyvatelstvu**. V případě výdajů **na pomoc se škodami způsobenými povodněmi** v důsledku tlakové níže Boris v září 2024 město vynaložilo peněžní prostředky ve výši **11,6 mil. Kč**.

Obdobně jako u krajů a jiných obcí bude i hl. m. Praze **proplacena ze státního rozpočtu** značná část výdajů v souvislosti s Ukrajině a ukrajinským občanům.

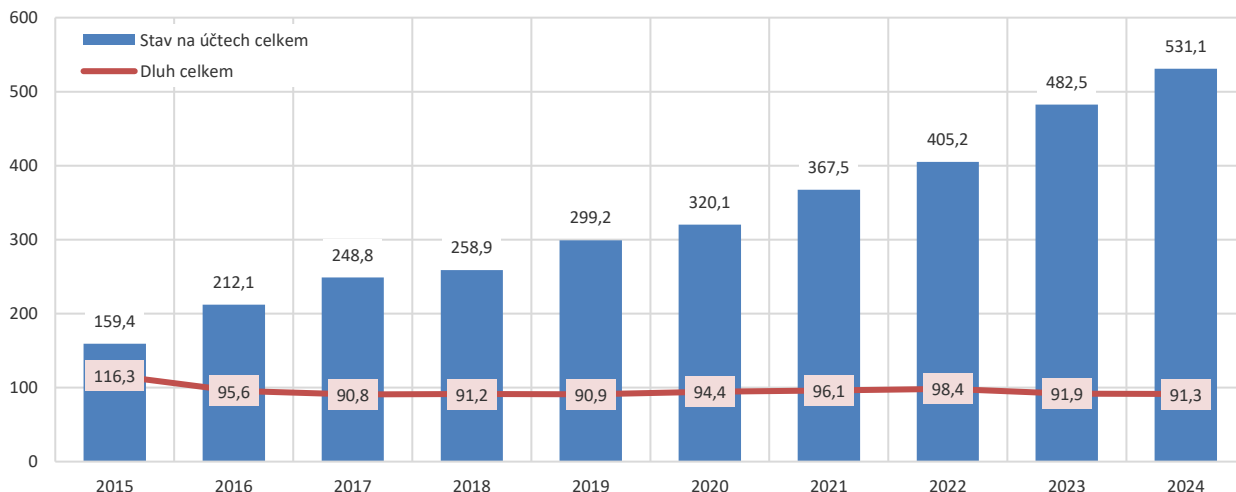

4 Stav na bankovních účtech a dluh

ÚR včetně zřízených PO⁷ vykázaly ke konci roku 2024 dluh⁸ ve výši **91,3 mld. Kč**, což je o 0,6 % (o 587,5 mil. Kč) méně než v roce předchozím. Dluh se snížil na úrovni krajů (o 2,5 %, tj. o 644,2 mil. Kč) a DSO (o 3,3 %, tj. o 61,0 mil. Kč), naopak u obcí nepatrně vzrostl (o 0,2 %, tj. o 117,8 mil. Kč).

Ke konci roku 2024 **stav peněžních prostředků** na bankovních účtech⁹ **převýšil hodnotu celkového dluhu územních rozpočtů o 439,8 mld. Kč**, tj. **více než pětinasobně** (5,8krát). V souhrnu činily zůstatky na bankovních účtech ÚR včetně jimi zřízených PO **531,1 mld. Kč** a **meziročně se zvýšily o 48,6 mld. Kč** (o 10,1 %).

Graf č. 36: Dluh a stav peněžních prostředků na bankovních účtech za ÚR celkem v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF

K růstu stavu na bankovních účtech došlo u obcí (o 10,9 %, tj. o 37,0 mld. Kč), krajů (o 14,6 %, tj. o 9,5 mld. Kč) a DSO (o 36,8 %, tj. o 1,0 mld. Kč), přičemž růst byl vykázán také u PO krajů (o 10,6 %, tj. o 2,9 mld. Kč). Naopak u PO obcí došlo k poklesu o 3,9 %, tj. o 1,9 mld. Kč.

Stav na bankovních účtech hl. m. Prahy (bez PO), které je ve výše uvedené tabulce zařazeno mezi obce, činil k 31. 12. 2024 celkem **158 mld. Kč**, což je o 15 % (o 20,6 mld. Kč) více než v roce předchozím. Stav na účtech PO Magistrátu hl. m. Prahy a PO městských částí hl. m. Prahy činil 12,0 mld. Kč. Podíl hl. m. Prahy na celkovém stavu na bankovních účtech obcí (bez PO) činil **42 %**.

Tabulka č. 1: Stav na bankovních účtech ÚR v letech 2015–2024 dle úrovní (mld. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kraje	16,5	24,3	30,8	30,5	35,5	32,5	41,7	48,0	65,2	74,7
PO zřizované kraji	11,3	11,9	14,3	16,0	17,5	19,6	22,4	23,2	27,8	30,8
Obce	111,6	153,3	176,4	183,1	210,9	230,0	262,2	290,1	339,1	376,1
PO zřizované obcemi	18,2	20,2	25,0	26,9	32,7	35,6	38,7	41,4	47,7	45,8
DSO	1,5	2,0	2,1	2,3	2,5	2,2	2,5	2,5	2,7	3,7
PO zřizované DSO	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
RRRS	0,3	0,4	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	-	-	-
CELKEM	159,4	212,1	248,8	258,9	299,2	320,1	367,5	405,2	482,5	531,1

Zdroj: IISSP, výpočty MF

⁷ Čerpáno z dat předaných do CSÚIS ke dni 5. 3. 2025.

⁸ Do údajů o dluhu jsou od 1. 1. 2010 zahrnovány přijaté úvěry a zápůjčky, přijaté návratné finanční výpomoci, vydané dluhopisy, eskontované směnky, směnky k úhradě, závazky z ručení a ostatní dlouhodobé závazky. Konkrétně se jedná o syntetické účty 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457 a 459.

⁹ Zahrnuty termínované vklady, bankovní účty, pokladna a peníze na cestě. Konkrétně jsou zahrnuty syntetické účty 068, 231, 236, 241, 244, 261, 262. V případě příspěvkových organizací se jedná o syntetické účty 068, 241, 243, 244, 261, 262.

Obce včetně jimi zřizovaných PO vykázaly ke konci roku 2024 celkový dluh ve výši **64,1 mld. Kč**. Proti předchozímu roku se jedná o **nárůst o 0,2 % (tj. o 117,8 mil. Kč)**. V celkovém objemu dluhu obcí jsou zahrnuty přijaté bankovní úvěry od peněžních ústavů, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. zápůjček ze státních fondů.

Tabulka č. 2: Souhrnné údaje o dluhu obcí ČR v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Úvěry	66,1	51,5	49,5	49,4	50,1	51,9	57,3	59,7	57,4	57,0
Komunální dluhopisy	10,7	10,7	10,4	10,1	10,1	10,2	5,0	4,8	0,0	0,0
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	10,1	9,7	9,1	9,1	9,8	9,0	7,2	6,6	6,6	7,1
Celkem	86,9	71,9	69,0	68,6	70,0	71,1	69,6	71,1	64,0	64,1

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Ve struktuře dluhu obcí mají dlouhodobě největší váhu přijaté úvěry, jejichž podíl ke konci roku 2024 činil 88,9 % a zbývající část dluhu obcí (11,1 %) tvořily přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy.

Úvěry, které obce přijaly od peněžních ústavů, byly podobně jako v minulých letech směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z rozpočtů fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu. Obce tyto peněžní prostředky rovněž použily na rekonstrukce školských zařízení, sportovních areálů a jiné občanské vybavenosti.

Vedoucí postavení v poskytování úvěrů si stále udržují Česká spořitelna, a.s., Komerční banka, a.s. a Československá obchodní banka, a.s. V poskytování úvěrů a zápůjček jsou aktivní i další právnické osoby, včetně obcí. Zhruba pro polovinu poskytnutých úvěrů a zápůjček jejich poskytovatelé nevyžadovali ručení. Pokud bylo ručení vyžadováno, nejčastěji šlo o ručení směnkou, majetkem obce nebo budoucími příjmy rozpočtu obce.

Obce také přijaly **zápůjčky** z rozpočtu Státního fondu životního prostředí ve výši 347,3 mil. Kč a z rozpočtu Státního fondu podpory investic ve výši 121,3 mil. Kč.

V roce 2024 vykázalo dluh 3 108 obcí z celkového počtu 6 254 obcí, což je 49,7 % obcí. Počet obcí, které vykázaly v posledních letech dluh, zůstává v zásadě stabilní. Meziročně došlo k poklesu o 20 obcí.

Bez zahrnutí čtyř největších měst (tj. hl. m. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň) činí dluh ostatních obcí celkem 50,5 mld. Kč. U obcí bez těchto největších měst došlo k meziročnímu nárůstu celkového dluhu o 3,7 %, respektive o 1,8 mld. Kč, jak je patrné z níže přiložené tabulky.

Tabulka č. 3: Podíl dluhu hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkovém dluhu obcí (mld. Kč)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dluh obcí celkem - v tom:	86,9	71,9	69,0	68,6	70,0	71,1	69,6	71,1	64,0	64,1
obce bez 4 největších měst	43,1	38,6	37,9	38,9	41,4	43,3	47,1	49,3	48,7	50,5
dluh 4 největších měst	43,8	33,3	31,1	29,7	28,6	27,8	22,5	21,8	15,3	13,6
% podíl 4 největších měst na celk. dluhu obcí	50,4	46,3	45,1	43,3	40,9	39,1	32,3	30,7	23,9	21,2

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Celková výše dluhu hl. m. Prahy včetně PO Magistrátu hl. města Prahy a PO městských částí činila **7,4 mld. Kč**. Podíl dluhu hl. m. Prahy na celkovém dluhu obcí činil 11,5 %.

Dluh PO zřízených obcemi včetně PO zřízených městskými částmi hl. m. Prahy dosáhl ke konci roku 2024 výše **1,2 mld. Kč**. Z celkového počtu 8 339 PO vykazovalo dluh 441 PO, tj. 5,3 %, z nichž působilo z hlediska klasifikace ekonomických činností (NACE) nejvíce v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

DSO vykázaly dluh ve výši **1,8 mld. Kč**, což je o 61 mil. Kč (o 3,3 %) méně než předchozí rok. DSO využívají získané peněžní prostředky především na rozvoj a obnovu místní infrastruktury (vodovody a kanalizace), odpadové hospodářství a na projekty zvyšující atraktivitu jejich území.

Kraje včetně jimi zřízených PO vykázaly ke konci roku 2024 dluh v celkové výši **25,4 mld. Kč**. Meziročně hodnota dluhu klesla o 2,5 %, tedy o 644,2 mil. Kč. Podíl úvěrů na celkovém dluhu krajů dosáhl 79,9 %. Kraje ani v roce 2024 neemitovaly komunální dluhopisy.

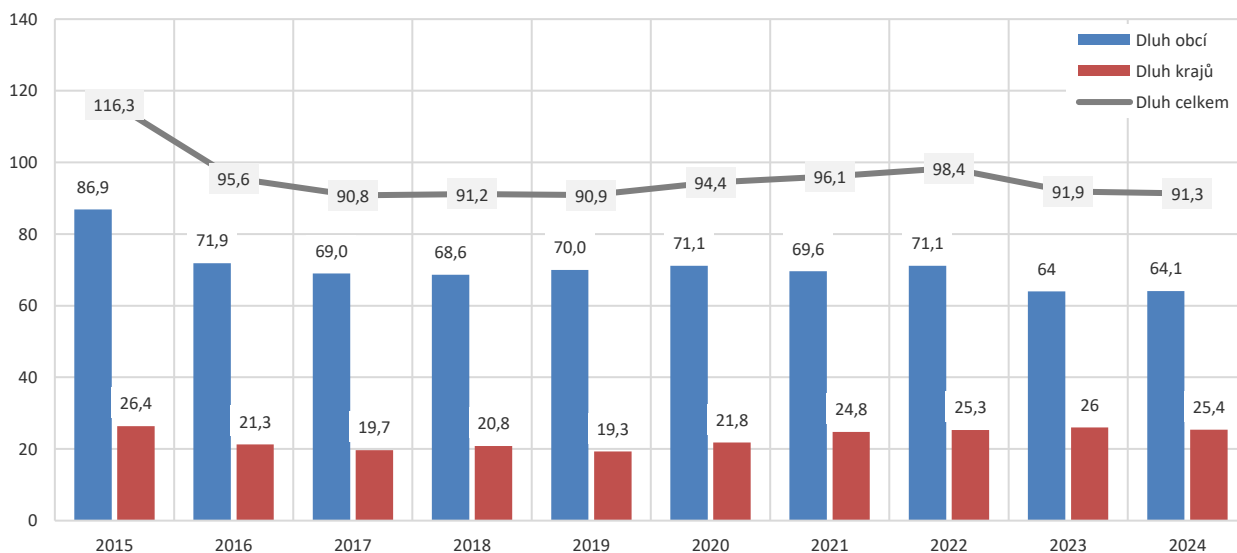
Tabulka č. 4: Souhrnné údaje o dluhu krajů ČR v letech 2015–2023 (mld. Kč)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Úvěry	24,3	18,6	16,7	16,8	16,1	18,3	19,4	19,5	21,8	20,3
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	2,1	2,7	3,0	4,0	3,2	3,5	5,4	5,8	4,2	5,1
Celkem	26,4	21,3	19,7	20,8	19,3	21,8	24,8	25,3	26,0	25,4

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Dluh PO zřízených kraji (z 1817 PO vykazuje dluh 302 PO, tj. 16,6 %) dosáhl ke konci roku 2024 výše **4,4 mld. Kč**. V rámci PO zřizovaných kraji vykazujících dluh působilo z hlediska klasifikace ekonomických činností (NACE) nejvíce PO v oblasti středního všeobecného a odborného vzdělávání.

Graf č. 37: Dluh obcí a krajů v letech 2015–2024 (mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF